

SREČNO

Celje - skladišče

D-Per

539/1974

1119740722,3

COBISS o

OSREDNJA KNJ. CELJE

GLASILO
OZD ZASAVSKI PREMGOVNIKI
TRBOVLJE

LETO X.
MAREC 1974

ŠTEV. 3

Prizadevanja za poravnavo izgube rudnika Zagorje v letu 1973 in položaj ZPT v letu 1974

Z zaključnim računom za leto 1973 je bil sicer ugotovljen pozitivni finančni rezultat za delovno organizacijo kot celoto, vendar je pri tem vključena nesorazmerno visoka izguba rudnika Zagorje. Ker je to predmet najrazličnejših razprav in razlag med člani kolektiva, je potrebno, da najprej skušam podati kar najbolj poljudno razlago v zvezi z osnovnimi načeli združevanja in solidarnosti, tako v delovni organizaciji kot tudi širši družbeni skupnosti. Pri nobenem združevanju, ki predstavlja v bistvu združevanje dela in njegovih rezultatov, ne moremo zanemariti vprašanja solidarnosti in vzajemnosti znotraj takšnega združevanja, saj pomeni takšna kvaliteta med drugim tudi socialno varnost zaposlenih, kar pomeni tudi izvajanje ene izmed pomembnih težnj ustave. Zelo je namreč pomembno, da se tako TOZD kot tudi delovna organizacija, ne more zapirati in izolirati v okviru svojih mej, saj bi pomenilo takšno ravnanje nedopusten privatno-lastniški odnos. Pri tem pa ustava še posebej poudarja, da so proizvodjalna sredstva in ustvarjeni dohodek v celoti družbena lastnina. Zato lahko ob takšnih dejstvih ugotovimo, da je neodtujljivost dohodka v TOZD le relativna, nikakor pa absolutna

pravica in se mora skladati tudi s širšimi družbenimi interesi.

V primeru rudnika Zagorje ne gre sicer v celoti izenačevati pojmovanje širših družbenih interesov s pokrivanjem izgube, vendar pa kljub vsemu terja solidaren pristop k reševanju tega vprašanja. Zaradi širših družbenih interesov na področju energetike, pa mora to postati dejansko tudi vprašanje, ki ga naj rešuje širša družbena skupnost.

Rudnik Zagorje je zaradi svojih proizvodnih možnosti prav gotovo v slabšem položaju kot sta rudnika Hrastnik in Trbovlje. V svojem razvoju ni uspel doseči takšne produktivnosti, ki bi omogočila vsaj delno doseganje rentabilnosti proizvodnje ob zadovoljivi višini osebnih dohodkov. Takšno stanje seveda pri kakršnemkoli primerjanju kazalcev med tremi rudniki, privede do ugotovitev o prelivanju sredstev, saj je nemogoče pričakovati, da bi

TOZD Rudarska gradbena dejavnost, je pričela na gradbišču avto ceste Hoče-Levec, z izgradnjo predora Pletovarje. Posnetek je bil napravljen januarja 1974 (Foto inž. C. Majdič)

bili ob enakih cenah proizvoda in tako različnih tehničnih kazalcih, finančni rezultati enaki. Po drugi strani pa bi seveda v eni delovni organizaciji ne bile sprejemljive občutne razlike v položaju delavca tako glede na njegov osebni, kot tudi družbeni standard.

Iz takšnih razlogov, posebno pa še spričo dejstva, da se ob dani energetske situaciji ne moremo obnašati izključno podjetniško in iskati koristi v takšnih odnosih, pa vendar pride mo nujno do spoznanja in ugotovitve, da je potrebna v našem konkretnem primeru, primeru rudnika Zagorje, pomoč družbene skupnosti. Zato ni slučajna naša zahteva, da mora finančno situacijo, nastalo v letu 1973, reševati širša družbena skupnost in glede na njen interes tudi nuditi finančno pomoč.

Tudi leto 1974 že v začetku ne kaže nič kaj rožnato. Finančni rezultati ob koncu lanskega leta niso bili razveseljivi. Pravzaprav smo v decembru poslovali v proizvodnji premoga z izgubo in le ostanek dohodka iz preteklih mesecev je omogočil, da je bil v proizvodnji premoga finančni rezultat izravnal. Takšno finančno stanje se nadaljuje tudi v mesecih januar in februar letošnjega leta. Delni vzrok temu je tudi v ceni premoga, ki naj bi omogočila premogovnikom, poleg urejanja osebnih dohodkov, tudi urejanje problemov razširjene reprodukcije. Za takšno stanje v proizvodnji pa lahko seveda iščemo vzroke tudi v neizpolnjevanju načrtovanih proizvodnih obveznosti. Sredi marca so bili vsi trije rudniki skupno za cca 19.000 ton pod predvidenim načrtom, kar pomeni tudi za okrog 3 milijone din nižjo realizacijo. Zato je potrebno, da je naša usmeritev dvojna. V prvi vrsti moramo poskrbeti, da se bodo naše načrtovane obveznosti v celoti izpolnile oziroma izpolnjevale. Ko bomo torej doma vse storili, kar je v smislu organizacijsko tehničnih možnosti nujno napraviti, bomo lahko

tudi od družbene skupnosti terjali, da nam pomaga s cenami reševati nastali položaj.

Vsebina tega članka obravnava izključno proizvodnjo premoga. S tem pa ni rečeno,

da je v ostalih dejavnostih oziroma TOZD vse v redu, zato bomo v naslednji številki obravnavali problematiko ostalih dejavnosti.

Albert Ivančič, dipl.inž. rud.

Doseganje in delitev dohodka TOZD stranskih dejavnosti v letu 1973

V prejšnji številki Srečno je bil prikazan obračun dohodka TOZD osnovnih dejavnosti, to je rudnikov z menzami ter skupnih strokovnih služb s počitniškimi domovi. Kot nadaljevanje omenjenega prispevka objavljamo še doseganje in delitev dohodka ostalih TOZD naše delovne organizacije.

TOZD Rudarska gradbena dejavnost (RGD)

RGD je izvajal rudarska gradbena dela na devetih gradbiščih v Jugoslaviji in petih gradbiščih v inozemstvu (dve v ZR Nemčiji in tri v Švici). Pri teh delih je dosegel naslednji finančni rezultat:

Gradbišča	realizacija	lastna cena	razlika
SR Slovenija	26,735.000,00	23,165.000,00	3,570.000,00
Nikšič	7,295.000,00	7,929.000,00	— 634.000,00
Podsused	9,259.000,00	10,758.000,00	— 1,499.000,00
Resavica	4,940.000,00	3,859.000,00	1,081.000,00
Lastne storitve	2,559.000,00	2,559.000,00	
Delavnica	2,080.000,00	2,079.000,00	1.000,00
Skupaj v Jugoslaviji	52,868.000,00	50,349.000,00	2,519.000,00
Izredni dohodki in izdatki	168.000,00	779.000,00	— 611.000,00
Devizni priliv			
— ZR Nemčija	21,338.000,00	17,926.000,00	3,412.000,00
— Švica	3,154.000,00	1,960.000,00	1,194.000,00
CELOKUPNO	77,528.000,00	71,014.000,00	6,514.000,00

Končni rezultat je nekoliko ugodnejši kot je bil v letu 1972, kar velja poudariti za domača gradbišča. Le-ta so izkazovala v letu 1972 izgubo, leta 1973 pa pozitivni ostanek dohodka. Na drugi strani pa je padel devizni priliv od del v inozemstvu, česar pa ni pripisati morebitnemu zmanjšanju obsega dela, temveč za kasnitvi pri obračunih z Narodno banko.

Ker se obračuna v knjigovodstvu in nato z SDK v celotnem dohodku od del v inozemstvu le netto devizni priliv, je v obračunu doseganja in delitve celotnega dohodka izkazana nižja vrednost del kot v prejšnjem pregledu.

Doseganje in delitev je naslednja:

		din
realizacija domačih gradbišč		52,868.000,00
netto devizni priliv		4,606.000,00
izredni dohodki		168.000,00
cleotni dohodek		57,642.000,00
materialni stroški	18,444.000,00	
izredni izdatki	779.000,00	19,223.000,00
dohodek		38,419.000,00
pogodbene in zakonske obveznosti		3,671.000,00
dohodek za razdelitev	100,0 %	34,748.000,00
brutto osebni dohodki	81,0 %	28,234.000,00
brutto skladi	19,0 %	6,514.000,00

Od ostanka dohodka, ki je namenjen za brutto sklade, moramo obvezno izločiti z zakonskimi predpisi določena sredstva. Tu gre za obvezni rezervni sklad TOZD oziroma delovne organizacije, za vplačana posojila za manj razvite republike in SAP Kosovo ter za posojilo skupnim rezervnim skladom pri republiki in občini. Te obveznosti znašajo:

— rezervni sklad TOZD		1,066.000,00 din
— poslovni sklad (za obvezna posojila manj razvite republike)	323.000,00	
— skupne rezerve	120.000,00	443.000,00
— skupaj obveznosti iz skladov		1,509.000,00
nerazporejeno ostane		5,005.000,00
S k u p n o		6,514.000,00

Nerazporejeni ostanek dohodka bo razdeljen na poslovni sklad in sklad skupne porabe kasneje, ko bodo znane vse obveznosti iz sredstev teh skladov za leto 1974. In seveda, ko bo rešeno vprašanje kritja izgube rudnika Zagorje.

TOZD Elektrostrojna delavnica (ESD)

Ker gre po samoupravnem sporazumu o združitvi TOZD v delovno organizacijo, toplarna Trbovlje v sestav TOZD elektrostrojna delavnica, smo opravili tudi obračun toplarne pri tej TOZD.

Vrednostno se je obseg poslovanja ESD precej povečal, vendar je končni rezultat nekoliko slabši kot je bil v letu 1972. Po posameznih organizacijskih enotah je bila dosežena naslednja realizacija in lastna cena:

Organizacija enota	realizacija	lastna cena	razlika
Strojna delavnica	14,946.000,00	14,716.000,00	230.000,00
Elektro delavnica	5,170.000,00	5,383.000,00	— 213.000,00
Toplarna	2,035.000,00	1,916.000,00	119.000,00
Izredni dohodki in izdatki	30.000,00	45.000,00	— 15.000,00
S k u p a j	22,181.000,00	22,060.000,00	121.000,00

Dosežen celotni dohodek je razdeljen takole:

celotni dohodek	din	22,181.000,00
materialni stroški	din	14,156.000,00
dohodek	din	8,025.000,00
pogodbene in zakonske obveznosti	din	831.000,00

Delegati za kongresa ZKS in ZKJ

Na sejah občinskih konferenc ZKS v Hrasniku, Trbovljah in v Zagorju, ki so potekale v začetku marca t.l., so izvolili delegate za kongres ZKS in kongres ZKJ. Kot je znano, bosta ta dva kongresa 3. aprila 1974 v Ljubljani in od 27. do 30. maja v Beogradu.

Na kongresu ZKS bodo zavske komuniste zastopali naslednji delegati:

a) iz Hrastnika: Marko Podkoritnik, Adolf Habrl, Jože Zorčič, inž. in Vida Tušar;

b) iz Trbovelj: Franci Grešak, Drago Špoljar, Milan Rems, Franc Stošički, Franja Šprogar, Rezi Lenarčič, Vinko Kovačič in Sašo Sotlar;

c) iz Zagorja: Peter Kovač, Drago Polc, Stane Dobčnik in Ignacija Gole.

Na X. kongresu ZKJ v Beogradu pa bosta zastopala zavske komuniste Martin Mlinar iz steklarne (za Hrastnik in Zagorje) in Janez Češnovar, iz Elektro Ljubljana, poslovna enota Trbovlje (za Trbovlje).

Združitev rudnika Velenje in TE Šoštanj

Dne 1. februarja 1974, so začeli v velenjskem rudniku in šoštanjski termoelektrarni, z javno razpravo o predlogu samoupravnega sporazuma o združitvi v rudarsko-elektroenergetski kombinat REK. Predlog je pripravil poseben akcijski odbor, ki ga je vodil Tone Bole. Predlog tega sporazuma predvideva, da bo v tem kombinatu vključenih 10 temeljnih organizacij združenega dela ter skupne službe. Kombinatski se bo po vsej verjetnosti vključil v Elektrogospodarsko skupnost Slovenije.

Javna razprava o tem predlogu je potekala do 20. februarja. Oba partnerja, tj. velenjski rudnik in Termoelektrarna Šoštanj sta že doslej tesno sodelovala, predvsem na področju dolgoročnih obveznosti glede dobav premoga, o čemer pa se je dobavitelj premoga, tj. rudnik Velenje, vedno moral ravnati po cenah, ki so bile vnaprej določene na zvezni ravni. Z novo organizacijo REK bodo v skladu z ustavnimi določili ter zakonom o elektrogospodarstvu dosegli nove odnose, v katerih bo mogoče poslovanje posamezne enote v procesu pretvarjanja premoga v elektriko, vrednotiti s stališča enotne delovne organizacije, v katero se posamezne TOZD vključujejo, na podlagi medsebojnega samoupravnega sporazuma preko REK, v širšo obliko združenega dela na področju elektrogospodarstva.

V REK se združuje kot smo navedli, 10 TOZD. Te so: rudnik lignita Velenje, termoelektrarna Šoštanj, elektrostrojni obrati, zunanji obrati, proizvodnja gradbenega materiala, avtopark, plastika in zaščitna sredstva, tiskarna, stanovanjsko gospodarstvo, družbena prehrana in gostinstvo, posebej pa delovna skupnost strokovnih služb. Predvideno je, da bo nova organizacija združenega dela smotrno izkoriščala energetske vire v šaleškem energetskem bazenu, enotno načrtovala razvoj in smotrno vlagala skupna finančna sredstva, razvijala samoupravne odnose, usklajevala merila za delitev dohodka in osebnih dohodkov, enotno načrtovala kadrovske politike, usklajevala tehnologijo in organizacijo dela.

Samoupravni sporazum o doslej samostojnem rudniku lignita Velenje in samostojni delovni organizaciji Termoelektrarni Šoštanj, je bil podpisan s strani njihovih pooblaščenih predstavnikov, 5. marca 1974, v vili Široko pri Šoštanju.

Ob rojstvu nove organizacije združenega dela, Rudarskega elektroenergetskega kombinata Velenje, naše najboljše želje!

dohodek za razdelitev	100,0 %	din	7,194.000,00
brutto osebni dohodek	98,3 %	din	7,073.000,00
brutto skladi	1,7 %	din	121.000,00

Tudi pri tej TOZD moramo oblikovati rezervni sklad ter poslovni sklad za vplačana obvezna posojila. Ostanek dohodka, po kritju omenjenih obveznosti, pa puščamo začasno nerazporejeno:

— rezervni sklad TOZD	din	16.000,00
— poslovni sklad (za obvezna posojila)	din	19.000,00
— nerazporejeno	din	86.000,00
Skupaj ostanek dohodka za sklade	din	121.000,00

TOZD Proizvodnja gradbenega materiala (GRAMAT)

Pri tej TOZD lahko govorimo o uspehu, saj se je poslovnost vseh enot izboljšala. V letu 1972 smo imeli v enotah v Hrastniku, Trbovljah in v Zagorju izgubo, v letu 1973 pa beležimo pozitivne rezultate na vseh treh območjih, in sicer:

	realizacija	lastna cena	razlika
Hrastnik	2,309.000,00	1,986.000,00	323.000,00
Trbovlje	8,50.000,00	7,440.000,00	610.000,00
Zagorje	1,464.000,00	1,349.000,00	115.000,00
S k u p a j	11,823.000,00	10,775.000,00	1,048.000,00

Na podlagi določil samoupravnega sporazuma preidejo s 1. januarjem 1974 organizacijske enote GRAMATA v Hrastniku in v Zagorju v sestav TOZD rudnikov, dočim so se oblikovale organizacijske enote v Trbovljah v samostojno TOZD. Zaradi tega smo že zaključni račun za leto 1973 in s tem v zvezi tudi delitev celotnega dohodka, sestavili po novi organizacijski in samoupravni strukturi. Delitev celotnega dohoka je naslednja:

	Hrastnik	Trbovlje	Zagorje	Skupaj
cel. doh.	2,309.000,—	8,050.000,—	1,464.000,—	11,823.000,—
mat. str.	1,228.000,—	3,890.000,—	580.000,—	5,698.000,—
dohodek	1,081.000,—	4,160.000,—	884.000,—	6,125.000,—
pog. in zak. obvez.	63.000,—	491.000,—	99.000,—	653.000,—
doh. za raz.	1,018.000,—	3,669.000,—	785.000,—	5,472.000,—
bto OD	695.000,—	3,059.000,—	670.000,—	4,424.000,—
bto skladi	323.000,—	610.000,—	115.000,—	1,048.000,—

Delitev dohodka v %:

brutto OD	68,3	83,4	85,4	80,8
brutto skladi	31,7	16,6	14,6	19,2

Že pri RGD in ESD je omenjena obvezna izločitev v rezervni sklad za posojila za manj razvite republike in skupne rezerve. To velja tudi za GRAMAT, zato izgleda začasna delitev ostanka dohodka takole:

rezervni sklad TOZD	30.000,—	114.000,—	24.000,—	168.000,—
poslovni sklad	29.000,—	93.000,—	17.000,—	139.000,—
nerazporejeno	264.000,—	403.000,—	74.000,—	741.000,—
SKUPAJ	323.000,—	610.000,—	115.000,—	1,048.000,—

TOZD Avtopark

Ta je v primerjavi z letom 1972 obseg svojega poslovanja precej povečal, tako po številu prevoženih kilometrov, kakor tudi vrednostno. To pa se odraža tudi v finančnem rezultatu, ki je naslednji:

	realizacija	lastna cena	razlika
tovorni promet	7,379.000,—	6,837.000,—	542.000,—
osebni promet	266.000,—	313.000,—	—47.000,—
delovni stroji	1,670.000,—	1,482.000,—	188.000,—
delavnica	59.000,—	28.000,—	31.000,—
prodaja materiala	3.000,—	3.000,—	
izredni dohodki in izdatki	13.000,—	10.000,—	3.000,—
S K U P A J	9,390.000,—	8,673.000,—	717.000,—

Vrednost celotnega dohodka se je dvignila za 34 %, lastna cena pa za 30 %. Tako je bil dobiček več kot podvojen, saj je višji za 115 % — vse v primerjavi z letom 1972.

Doseganje in delitev celotnega dohodka je naslednja:

celotni dohodek		9,390.000,00 din
materialni stroški		4,356.000,00 din
dohodek		5,034.000,00 din
pogodbe in zakonske obveznosti		692.000,00 din
dohodek za razdelitev	100,0 %	4,342.000,00 din
brutto osebni dohodki	83,5 %	3,625.000,00 din
brutto skladi	16,5 %	717.000,00 din

Od ostanka dohodka za brutto sklade moramo vplačati:

— v rezervni sklad TOZD	139.000,00 din
— v poslovni sklad za obvezna posojila	76.000,00 din
S k u p a j	215.000,00 din
nerazporejenega ostane	502.000,00 din

TOZD Rudarski šolski center (RŠC)

RŠC je imel dohodke od proizvodnje premoga, raznih storitev vajencev, dotacij ZPT in republiške izobraževalne skupnosti in od vajencev za oskrbo v internatu. Dohodki in izdatki so se gibali takole:

	realizacija	stroški	razlika
praktični pouk	4,488.000,—	5,354.000,—	— 866.000,—
teoretični pouk	17.000,—	327.000,—	— 310.000,—
internat	218.000,—	1,341.000,—	— 1,123.000,—
izobraževanje kadrov	33.000,—	497.000,—	— 464.000,—
režijski stroški		398.000,—	— 398.000,—
učenci elektro in kovinske stroke	275.000,—	359.000,—	— 84.000,—
izredni dohodki in izdatki	19.000,—	15.000,—	+ 4.000,—
S K U P A J	5,050.000,—	8,291.000,—	— 3,241.000,—

Razlika je bila pokrita z dotacijo ZPT v višini 2,600.000,— in z dotacijo republiške izobraževalne skupnosti 641.000,—

Krvodajalci

V februarju 1974, je večje število članov naše delovne skupnosti iz posameznih TOZD in SSS, podarilo svojo kri nujno potrebnim bolnikom, ki se zdravijo v splošni bolnišnici v Trbovljah. Iz evidence njihove transfuzijske postaje je razvidno, da so v februarju kri podarili naslednji naši sodelavci:

a) iz TOZD v Hrastniku:

Rozman Albin 3-krat, Mlinarič Mirko 5-krat, Detič Ivan 4-krat, Vovčko Srečko 5-krat, Sluga Jože 3-krat.

b) iz TOZD v Trbovljah:

Gerth Bojan 4-krat, Blažič Drago 3-krat, Vedenik Milan 1-krat, Zajc Ljubo prvokrat, Čop Jože 21-krat, Perko Karel 4-krat, Podreberšek Martin prvokrat, Sotlar Milan 9-krat, Kankler Franc 7-krat, Horvat Franc prvokrat, Kavšek Janez prvokrat, Škrbinek Miha 3-krat, Košir Franc prvokrat, Kreže Anton 6-krat, Potočnik Jože 9-krat, Samastur Stanko 4-krat, Žafran Dušan 5-krat, Rožič Božo 10-krat, Nosin Jože 5-krat, Zepič Vili 12-krat, Jurman Milan 8-krat, Slavinec Stanko 7-krat, Leskovšek Kazimir 3-krat, Sotler Franc 21-krat.

c) iz TOZD v Zagorju:

Lebeničnik Ivan 11-krat, Žibret Ivan 5-krat, Medija Viki 6-krat, Grobeljšek Ludvik 7-krat, Polanec Anton 8-krat, Gošte Bogomir prvokrat, Pustotnik Alojz 3-krat.

Vsem krvodajalcem vse priznanje z željo, da bi tudi vnaprej sodelovali pri tem humanem delu oziroma akciji in da bi našli še več drugih posnomovalcev.

Nekaj hujših rudarskih nesreč v Jugoslaviji

RTANJ 1929. — eksplozija metana, 42 mrtvih;

KAKANJ 1934. — eksplozija metana, 127 mrtvih;

PODLABIN 1940. — eksplozija premogovega prahu, 317 mrtvih;

PODLABIN 1948. — eksplozija premogovega prahu, 71 mrtvih;

KOKINJ BROD 1958. — vžig eksploziva v skladišču, 32 mrtvih;

PODVIS 1958. — požar v transformatorski postaji, 61 mrtvih;

ZAGORJE 1961. — eksplozija metana, 13 mrtvih;

BANOVIĆI 1962. — vžig eksploziva v skladišču, 54 mrtvih;

KAKANJ 1965. — eksplozija metana, 128 mrtvih;

BREZA 1970. — eksplozija, 50 mrtvih;

HRASTNIK 1971. — vdor vode v rov, 9 mrtvih;

ČITLUK PRI SOKOBANJI 1974. — eksplozija metana, 14 mrtvih.

PREGLED POVPREČNIH NAKLAD ČASOPISOV IN REVIJ V LETU 1973

Na področju naše republike je v letu 1973 izhajalo večje število časopisov in revij. Te edicije so imele različno povprečno naklado. Z nakladami nekaterih teh časopisov in revij želimo seznaniti tudi člane naše delovne skupnosti.

Naslov časopisa oziroma revije	povprečna naklada v letu 1973
Borec	2.250
TV 15	41.932
Delavska enotnost	18.808
Delo	92.234
Tovariš	51.231
TT	52.959
Stop	93.656
Jana	77.454
Naši razgledi	7.258
Avto (slov. izdaja)	29.654
Avto (srbohr. izdaja)	49.327
Dnevnik	47.051
Nedeljski dnevnik	199.979
Gospodarski vestnik	4.000
Komunist	51.190
Večer	53.570

Lastno realizacijo je dosegel RŠC z naslednjimi storitvami:

— proizvodnja premoga 28.960 ton	4.396.000,—
— storitve elektro in kovinarskih učencev	275.000,—
— storitve učencev I. letnika	92.000,—
— ostale storitve	54.000,—
— prispevek učencev za hrano	214.000,—
— izredni dohodki	19.000,—
S k u p a j	5.050.000,—

Pri RŠC smo izenačili dohodke s stroški tako, da v letu 1973 ne izkazujemo nobenega ostanka za sklade. V letu 1974, ko bo posloval RŠC kot samostojna TOZD, pa bo moral seveda ustvarjati presežek dohodka za lastne sklade.

Za leto 1973 izkazuje RŠC naslednje doseganje in delitev celotnega dohodka:

celotni dohodek	8.291.000,— din
materialni stroški	3.314.000,— din
dohodek	4.977.000,— din
pogodbene in zakonske obveznosti	380.000,— din
dohodek za razdelitev	100,0 % 4.597.000,— din
brutto osebni dohodki	100,0 % 4.597.000,— din
bruto skladi	— —

O doseganju in delitvi celotnega dohodka vseh TOZD v delovni organizaciji ZPT pa je napisan poseben prispevek v tej številki našega časopisa.

Roman Turnšek

Finančni rezultat poslovanja ZPT v letu 1973

V dveh prispevkih v prejšnji in sedanji številki glasila Srečno, sem prikazal doseganje in delitev celotnega dohodka posameznih TOZD naše delovne organizacije. V tem prispevku pa so objavljeni ti podatki za delovno organizacijo kot celoto, to je obračun poslovanja v letu 1973, kakor smo ga predložili službi družbenega knjigovodstva in drugim zainteresiranim organom: Ljubljanski banki, pri kateri uživamo kredite za osnovna in obratna sredstva, poslovnemu združenju energetike Slovenije, združenju rudnikov premoga Jugoslavije in vsem trem zasavskim občinam.

Iz podatkov za poedine TOZD ugotovimo, da se je obseg poslovanja v letu 1973 v primerjavi z letom 1972 zelo povečal. Če označimo dosežke v letu 1972 z indeksom 100,0, so dosegle TOZD v letu 1973 elemente celotnega dohodka z naslednjimi indeksi:

	osnovna dejavnost	RGD	ESD	toplarna	GRAMAT
celotni dohodek	121,2	153,8	136,6	141,3	133,8
porabljena sredstva	120,5	163,0	148,5	157,1	137,8
dohodek	121,7	149,6	120,4	107,4	130,6
pogodbene in zakonske obveznosti	132,8	196,5	131,5	149,6	109,4

dohodek za razdelitev	120,2	145,9	119,4	97,5	133,7
brutto osebni dohodki	123,7	163,3	123,4	104,7	123,0
brutto skladi	132,2	117,7	9,6	85,5	210,9
izguba	196,8	—	—	—	—
netto skladi	—	—	—	—	—

	avtopark	RSC	menze	počitniški domovi	ZPT
celotni dohodek	134,2	127,5	125,6	130,5	126,5
porabljena sredstva	134,1	95,5	129,6	131,4	126,5
dohodek	134,3	164,1	112,4	128,2	126,5
pogodbene in zakonske obveznosti	137,9	142,8	136,7	138,0	137,9
dohodek za razdelitev	133,7	166,2	110,6	127,4	125,1
brutto osebni dohodki	124,4	166,2	120,2	164,5	128,9
brutto skladi	214,9	—	44,1	45,9	121,8
izguba	—	—	—	—	196,8
netto skladi	—	—	—	—	73,8

V denarnih zneskih je doseganje in delitev celotnega dohodka naslednje:

celotni dohodek	417.612.000,00 din
porabljena sredstva (materialni stroški)	177.561.000,00 din
dohodek	240.051.000,00 din
pogodbene in zakonske obveznosti	30.014.000,00 din
dohodek za razdelitev	210.037.000,00 din
brutto osebni dohodki	201.525.000,00 din
brutto skladi	23.077.000,00 din
izguba rudnika Zagorje	14.565.000,00 din

Vse temeljne organizacije združenega dela so zaključile leto 1973 uspešno, razen rudnika Zagorje. Na tem rudniku izkazuje mo 14.565.000,00 din izgube, kar je skoraj še enkrat več kot v letu 1972. V letu 1972 smo pokrili izgubo iz ostanka dohodka drugih TOZD, za leto 1973 pa je sprejel delavski svet delovne organizacije sklep, da se mora izguba pokriti iz drugih virov in ne iz dohodka delovne organizacije oziroma tistih TOZD, ki izkazujejo pozitivne uspehe. V finančnem sektorju smo poiskali vse vire, iz katerih bi bilo možno vsaj delno pokriti izgubo, zato je bil delavskemu svetu ZPT posredovan naslednji predlog:

— iz popravkov vrednosti terjatev, pri katerih je zakonski rok iztekel	120.000,00 din
— v breme sredstev rezerv oblikovanih po zakonu o omejitvi dohodkov in davkov	1.288.000,00 din
— v breme davkov iz osebnih dohodkov delavcev	600.000,00 din
skupaj pokrito	2.008.000,00 din
— ostane nepokrito	12.557.000,00 din
skupaj izguba	14.565.000,00 din

Predlog je bil osvojen, o čemer je sklepal delavski svet ZPT. Nepokrito izgubo v znesku 12.557.000,00 din, naj bi pokrili iz sredstev republiškega sklada skupnih rezerv ali drugih sredstev, vendar ne kot posojilo, temveč kot dotacija. Takšen sklep je bil priložen kot sestavna listina k zaključnemu računu za leto 1973.

Naša obramba	61.110
Naša žena	52.818
Pavliha	18.662
Občan	3.662
Uradni list SRS	10.200
Antena	58.588

Nevarnosti obstajajo tudi pri sodobnem podporju

Očitne so prednosti, ki jih imamo glede na povečane nosilnosti, hitrejšega in lažjega vgrajevanja pa tudi varnosti pri uporabi sodobnega jeklenega podporja. Slednjič je to podporje v uporabi tudi že na vseh progah odkopnih etaž in je uvedeno v naših obratih skupaj z mehaniziranim izdelovanjem prog, kot nujen gradbeni element.

S štiridelnimi ločnimi segmenti zvonastega profila, sestavljenimi v jeklen obroč premera od 2,2 do 2,8 m, smo nadomestili jamski les, pri čemer se je njegova poraba znižala od 30 m³ celo na 5 m³/1000 ton premoga, pri tem pa se je hitrost izdelave jamskih prog zvišala od 3 na 15 m na dan.

Nedvomno velike so koristi, ki jih imamo pri sicer dragem, toda ekonomičnem jeklenem podporju, vendar nam moderna sredstva za svojimi blestječimi koristmi, puščajo tudi svojo senco.

Namen imam poudariti, da se negativni momenti jeklenega predvsem progovnega ločnega podporja — Tousaint-Heizmann (TH), odražajo v porastu telesnih poškodb, ki se pojavljajo največ pri transportu, v zadnjem času pa tudi pri demontaži tega podporja. V letu 1973 smo evidentirali že 96 ali 10,5 % vseh nezgod, ki so se pripetile v delovni organizaciji. Če že način transporta, delovno okolje in že sama oblika segmentov, zelo otežujejo določanje nekih splošnih varstvenih

norm in so prav zaradi različnosti primerov nesreče pri transportu tako pogoste in se zaposleni poškodujejo pretežno po rokah brez večjih posledic, so poškodbe pri demontaži vgrajenih lokov sicer redkejš, zato pa po svoji nenadnosti in učinkih lahko tudi življenjsko nevarne.

Nevarnost obstaja v tem, da se v vgrajenem obroču, ki ga sestavljajo štirje segmenti, povezani z objemkami, ustvarijo po obodu velike napetosti, ki se delno sproščajo s popuščanjem na stikih, pri čemer se manjša profil, preostali del napetosti pa je potreben za vzdrževanje ravnotežja napram hribinskemu pritisku.

Čim večje so stične ploskve na spojih segmentov in čim večja je sila objemke, ki na stiku deluje, toliko manjša bo popustljivost in večje napetosti bodo v obroču. Napetosti lahko narastejo tako daleč, da pride do trajnih deformacij lokov in objemk, v skrajnem primeru pa tudi do porušitev trdnosti materiala, pri čemer zaradi akumulirane energije, odlomljeni deli nenadno in z veliko hitrostjo odletijo v jamski prostor.

Najnevarnejše obremenitve nastopajo v objemki. Obremenitev objemke, ki smo jo prvotno obremenili le s silo preko navoja z matico, se pri popuščanju obroča na stikih nekajkrat poveča, ker se po drsenju (slika 1a) objemka nahaja v drugem neugodnejšem položaju in je zaradi tangencialnih sil obremenjena še na strig (slika 1b). Obremenitve pa dosežejo svoj maksimum, ko drsenje (popuščanje) bočnih segmentov že skrajno deformira (slika 1c in 2) stropni segment, pri čemer se bočna segmenta stakneta. Do porušitve objemke pride največkrat na korenu navoja (strižna obremenitev) in to spontano, največkrat pa v trenutku, ko z raznimi udarci sprožimo porušitev ravnotežja.

In še nekaj vpliva na količino akumulirane energije v lo-ku. Čim bolj se lok upira defor-

Dosežen ostanek dohodka drugih TOZD, ki so uspešno zaključile poslovno leto 1973, pa naj se razporedi na sklade v neokrnjenem znesku.

Iz tega ostanka dohodka pa moramo najprvo pokriti obveznost do lastnega rezervnega sklada, ki znaša 2 % od doseženega dohodka delovne organizacije, v poedinah TOZD. To se pravi, od celotnega dohodka 417.612.000,00 din, odbijemo porabljena sredstva (materialni stroški z amortizacijo) v višini 177.561.000,00 din in dobimo osnovo 240.051.000,00 din. Od te vsote moramo odvesti v naš rezervni sklad 2 %, to je v tem primeru 4.801.000,00 din. Na posamezne TOZD smo na opisani način izračunani znesek razdelili na osnovi doseženega dohodka. Odpadajoči zneski na poedine TOZD so prikazani pri obračunu dohodka teh TOZD v posebnem prispevku.

V poslovni sklad moramo odvesti najmanj tiste zneske, ki jih moramo po zakonskih predpisih vplačati kot obvezno posojilo za manj razvite republike in SAP Kosovo. Od proizvodnje premoga nam tega posojila ni treba plačati, moramo pa ga odvesti od drugih dejavnosti oziroma TOZD. Osnova je višina poslovnega sklada in to tisti del, ki ga potrebujemo za opravljanje storitev tujim strankam. Poslovni sklad znižamo torej za tisti odstotek realizacije, ki odpade pri teh zavezancih na dela za TOZD osnovne dejavnosti, t.j. proizvodnje premoga. Obveznost za posojilo, za katero prejmemo posebne obveznice, znaša za RGD, GRAMAT in avtopark 3 %, za ESD pa 2 %. Skupni znesek vplačanih posojil v letu 1973 je znašal 527.000,00 din.

Od ostanka dohodka, ki je na razpolago za sklade podjetja pa moramo plačati 5 % posojila za skupne rezerve (3 % republiški in 2 % občinski rezervni sklad). Pri tej obveznosti smo upoštevali izgubo rudnika Zagorje in obračunali posojilo po stopnji 5 % od znižanega zneska. Skupno znaša ta obveznost 426.000,00 dinarjev.

Iz doseženega ostanka dohodka moramo torej obvezno izdvojiti:

TOZD	rezervni sklad T O Z D	posojilo za manj razvite	posojilo za skupne rezerve	Skupaj
Hrastnik	1,661.000,—	—	141.000,—	1,802.000,—
Trbovlje	1,195.000,—	—	109.000,—	1,304.000,—
Zagorje	—	—	—	—
separacija	557.000,—	—	17.000,—	574.000,—
skup. str. sl.	—	—	2.000,—	2.000,—
osn. dej.	3,413.000,—	—	269.000,—	3,682.000,—
RGD	1,066.000,—	323.000,—	120.000,—	1,509.000,—
ESD	15.000,—	17.000,—	2.000,—	34.000,—
GRAMAT	168.000,—	119.000,—	20.000,—	307.000,—
avtopark	139.000,—	62.000,—	13.000,—	214.000,—
RŠC	—	—	—	—
menze	—	5.000,—	1.000,—	6.000,—
poč. domovi	—	1.000,—	1.000,—	2.000,—
S K U P A J	4,801.000,—	527.000,—	426.000,—	5,754.000,—

Delitev dohodka je torej bila naslednja:

— rezervni sklad delovne organizacije	4,801.000,00 din
— poslovni sklad	
posojilo za nerazvite	527.000,00
posojilo za skupne rezerve	426.000,00
— nerazporejeno	17,323.000,00 din
S k u p a j	23,077.000,00 din

Kadar bodo znane obveznosti, ki jih imamo iz sredstev sklada skupne porabe in iz poslovnega sklada ter predvsem, ko bo rešeno vprašanje kritja izgube rudnika Zagorje, bo opravljena dokončna razdelitev nerazporejenega ostanka 17.323.000,00 din.

Koncem leta 1972 je izšel zvezni zakon o omejitvi dohodkov od davkov in prispevkov iz gospodarstva. Na temelju določil tega zakona so lahko znašali davki in prispevki v letu 1973, na pogojno nekvalificiranega delavca le toliko, kolikor so znašali v letu 1972. Delovne organizacije so sicer razne davke in prispevke iz osebnih dohodkov in dohodka obračunavale po predpisanih stopnjah, vendar so vplačale samo tiste zneske, ki so ustrezali plačilom v letu 1972. Razliko smo morali koncem leta vnesti v naš rezervni sklad. Na ta način povrnjenih davkov in prispevkov v letu 1973 je bilo 5.596.000,00 din. Vrnjene zneske, ki odpadejo na rudnik Zagorje, smo uporabili na temelju zakonskih predpisov, za delno kritje izgube te TOZD, razliko pa smo vnesli v rezervni sklad drugih TOZD oziroma delovne organizacije. Po naknadnem pojasnilu SDK pa lahko ta sredstva uporabljamo začasno, da nadaljnjih navodil, za obratna sredstva.

Delavskemu svetu ZPT je bil posredovan predlog za uporabo omenjenih vrnjenih davkov in prispevkov v naslednji obliki:

— skupni znesek vrnjenih davkov in prispevkov	5.596.000,00 din
— za delno kritje izgube rudnika Zagorje	1.288.000,00 din
— za rezervni sklad delovne organizacije	4.308.000,00 din

Predlog je bil s prikazanimi zneski osvojen in sklep priložen kot sestavna listina k zaključnemu računu za leto 1973.

Prikazujem pregled izplačanih netto osebnih dohodkov za leto 1972 in za leto 1973, enkrat brez jamskega dodatka in drugih dodatkov, drugič z jamskim dodatkom in drugimi dodatki (za nadurno, nedeljsko in nočno delo). Zneski za leto 1973 v koloni 3, so prikazani za 42-urni delovni teden, torej za 182 ur mesečno, da so primerljivi z drugimi delovnimi organizacijami.

TOZD enota	1973			indeks	
	1972 mesečno z dodatki	za 182 ur brez dodatkov	mesečno z dodatki	3 : 2	4 : 2
Hrastnik	2.088	2.466	2.751	118,1	131,8
Trbovlje	2.087	2.523	2.793	120,9	133,8
Zagorje	1.979	2.235	2.462	112,9	124,4
skupni prevoz	1.866	2.191	2.502	117,4	134,1
separacija Trbovlje	1.742	1.882	2.157	108,0	123,8
separacija Zagorje	1.597	1.600	1.802	100,2	112,8
nabavni oddelek	1.720	1.835	2.008	106,7	116,7
uprava ZPT	2.196	2.357	2.575	107,3	117,3
ESD—strojna del.	1.730	1.923	2.194	111,2	126,8
ESD—elektro del.	1.773	1.936	2.217	109,2	125,1
RGD	2.459	2.722	3.143	110,7	127,8
GRAMAT	1.693	1.918	2.137	113,3	126,2
avtopark	2.084	2.094	2.463	100,5	118,2
toplarna	2.070	2.067	2.393	99,9	115,6
ZPT	2.028	2.325	2.605	114,6	128,4

Roman Turnšek

macijam, ki so nujna posledica popuščanja in manjšanja profila, skratka, čim trdnější je lok, večja je reakcija, ki jo ta izvaja v smeri hribinskega pritiska in tem večje so sile, ki delujejo v obodu.

Slika 3
Zaradi velikih napetosti v objemki, je odletela matica. (Foto J. Kirič)

Nevarnost torej preti, ko ločno podporje, ki kljubuje večjim pritiskom, demontiramo, ali pa če se slučajno nahajamo v prostoru, kamor je odletela spontano odtrgana matica objemke.

Kako preprečiti tovrstne nesreče?

Na razpolago imamo dokaj prepričljivo študijo o vzrokih tega nevarnega pojava in ne bo nam težko določiti osnove za preprečevanje teh poškodb, če bomo preprečili nevarno osnovo. V ta namen morajo veljati naslednja pravila:

Slika 2
Stropni segment je počil zaradi premočnih deformacij (Foto J. Kirič)

1. uporabljali bomo le objemke, ki bodo s svojo trdnostjo vzdržale vse deformacije krožnega loka. Torej, k različnim profilom TH lokov, vedno ustrezne objemke!

2. že iz ekonomskega vidika dopuščajmo v lokih le slučajne deformacije, ki nastanejo zaradi neenakomernih začetnih obremenitev. Pri dobro pripravljenem in preštudiranem nači-

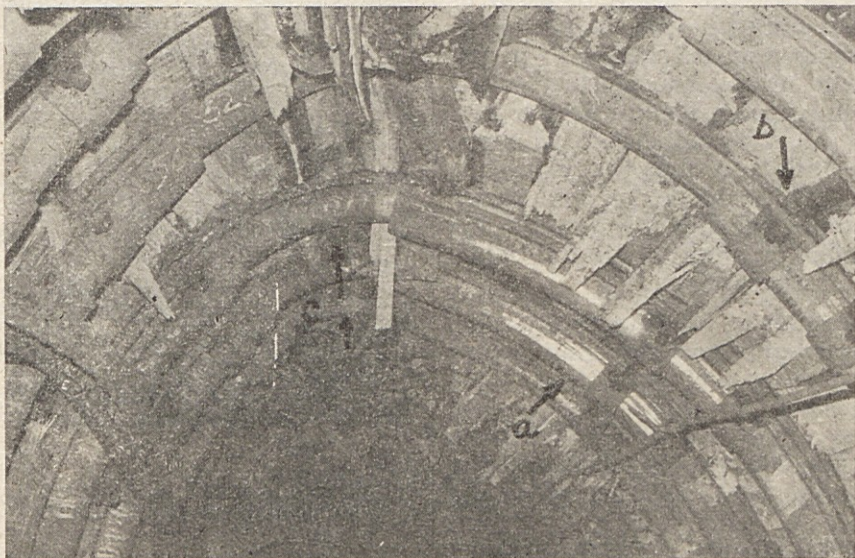
nu, bi potekal remont montaže podporja (pretesarjenje), verjetno gospodarnejše in zanesljivejše;

3. Pri demontaži lokov je treba le z delnim odvijanjem vijakov in možnimi udarci obvezno doseči sprostitev napetosti (karakterističen pok in stresljaj). Če to ni doseženo, vijakov na objemki ne smemo odvit ali celo objemko odstraniti (glej izdana navodila);

4. v nevarnejših primerih, predvsem pri demontaži močnejšega podporja, moramo pred vsakim posegom demontaže k objemki, ki jo nameravamo odvit, najprej vgraditi posebno, mnogo močnejšo, prav v ta namen napravljeno objemko, ki bo zadržala eventualen udarec loka in tako preprečila nesrečo.

In še nekaj. TH podporje je popustljivo podporje in ga lahko le kot takega smotno uporabljamo. Vsako zlorabo nosilnosti plačujemo z dinarji in ne redko tudi — s krvjo.

Emil Kohne, dipl. inž. rud.

Slika 1
Popušcanje obroča TH podporja in deformacije stropnih segmentov
(Foto J. Kirič)

Analiza gibanja storitev in poraba materiala v letu 1973

V februarški številki našega glasila Srečno, sem analiziral gibanje proizvodnje premoga v letu 1973 in gibanje posameznih asortimentov.

Ker pa je nadvse pomembna tudi storilnost in ostali glavni elementi strukture polne lastne cene, ki neposredno vplivajo na finančni učinek ustvarjene proizvodnje, bom v današnji številki podal kratko analizo tudi teh. (glej tabelo 1 - gibanje storitev).

Že prvi pogled na tabelo nam pove, da so bile odkopna, jamska, obratna in rudniška storitev na rudnikih Hrastnik in Trbovlje ne samo dosežene

v višini načrtovanih za leto 1973, temveč celo močno presežene. To preseganje je rezultat preseganja postavljenih načrtovanih nalog fizičnega obsega proizvodnje s ciljem, da se v čimvečji meri nadoknadi izpad proizvodnje na rudniku Zagorje.

Posebno zanimiva je ugotovitev, da je na teh dveh rudnikih indeks porasta posameznih storitev med seboj usklajen in da je na rudniku Trbovlje indeks porasta jamske in rudniške storitve, celo večji od indeksa porasta odkopne storitve. Ta ugotovitev nam pove, da s porastom obsega proizvodnje, ni prišlo do porasta režij-

skih del tako v jami kot tudi zunaj, čeprav je bilo potrebno obložiti na rudniku Hrastnik več ljudi pri očiščevalnih delih v času vdorov vode in na rudniku Trbovlje več ljudi, zaradi dolgega transporta iz polja Karolina, ki je močno odmaknjeno. Pri porastu odkopne storitve je malenkostno udeležen poizkuš uvedbe samohodnega podporja.

Prav nasprotno kot na rudniku Hrastnik in rudniku Trbovlje pa ugotovimo na rudniku Zagorje. Vse dosežene storitve so znatno nižje od načrtovanih in nižje od doseženih v letu 1972, zato je nujno, da podam podrobnejšo analizo.

Odkopna storitev je nižja zaradi nujnega prehoda v jami Kisovec iz dvoetažne odkopne metode na enoetažno s polnim splavnim zasipom, po kateri je bilo odkopanega 156.693 ton premoga ali 81,8 % proizvodnje te jame in zaradi odkopavanja pod zasipnimi gramozmi.

V jami Kotredež so odkopne storitve nižje zaradi dotokov vode iz stropa v polju 57 in povečanih temperatur v polju 56.

Zaradi poslabšanja slojnih prilik pri že itak ozkih in strmih slojih, je bilo potrebno izdelati znatno več smernih prog po premogu. V jami Kisovec je bilo izdelanih za proizvodnjo 170.750 ton, 1756 m in v jami Kotredež kljub le dvoetažni odkopni metodi za proizvodnjo 190.050 ton, 1224 m etažnih prog. Iz tega razloga je udeležba premoga iz priprav v premogu znatno višja kot vsa leta doslej. Tudi potreba po znatno večjem obsegu mokro mehanskega sistema polnega zasipa odkopanih prostorov, je angažirala znatno več ljudi, saj je bilo porabljenih za zasip kar 95.844 m³ gramoza.

Kljub znatno nižji odkopni storitvi predvsem iz razloga, ker se je vzporedno s številom odkopnih šihtov zniževalo tudi število šihtov ostalih, predvsem režijskih del.

V jami Kotredež je bilo v drugi polovici leta uvedeno v polju 56-5- zapad, hidravlično odkopno podporje z drsnimi stropniki tipa Salzgitter. V novembru, ko so bile odkopne prilike dokaj normalne, je znašala odkopna storitev 11,2 ton.

Čeprav so bile vse storitve na rudniku Zagorje znatno nižje od doseženih v letu 1972 in močno pod načrtovanimi, so zaradi zelo močnega porasta storitev na rudnikih Hrastnik in Trbovlje, storitve dosežene v okviru ZPT znatno višje od doseženih v letu 1972 in vse, razen obratne, višje od načrtovanih za leto 1973 (glej tabelo 2 - poraba glavnih vrst materialov in električne energije).

Poraba lesa se je na rudniku Hrastnik in Trbovlje ponovno

znižala zaradi večje porabe jeklenih stropnic na širokočelnih odkopih in boljšega učinka dvoetažne odkopne metode, to je pridobljene večje tonaže na m² podkopne ploskve. To pa ni bilo povsem mogoče v jami Ojstro, kjer mora najmanj 40 % premoga iz nadkopnega dela, ostati neodkopanega, da tvori filtrsko zagatno steno proti vdorom vode in mulja.

Na rudniku Zagorje se je poraba lesa zvišala predvsem v jami Kisovec. Tu je porasla kar na 28 m³ na 1000 ton zaradi enoetažne odkopne metode in splavnega zasipa. V obeh jamah je višja tudi zaradi večjega števila prog v premogu in večjega obsega vzdrževalnih del zaradi pojava močnih pritiskov. Kljub temu je poraba v okviru ZPT nižja, čeprav le za 1 m³ na 1000 ton.

Predvsem je pomembna ugotovitev, da je poraba paranega lesa namesto okroglih vrhačev, vedno večja. To preusmeritev vsaj delno rešuje težak problem nabave jamskega lesa.

Poraba krajnikov je na rudniku Hrastnik doslej najnižja, na rudniku Trbovlje je ostala enaka kot lansko leto, na rudniku Zagorje pa je večja zaradi istih razlogov kot poraba jamskega lesa, v okviru ZPT pa je malenkostno nižja. Na rudniku Hrastnik je najnižja tudi zaradi uporabe opaznih mrež pri samohodnem podporju. Poraba razstreliva je porasla na vseh rudnikih zaradi močnejšega odstreljevanja v nadkopnem delu širokočelnih odkopov in na rudniku Zagorje še zaradi večjega obsega priprav in enoetažne odkopne metode. Na rudniku Hrastnik in rudniku Trbovlje se je poraba razstreliva na pripravah v premogu močno znižala zaradi uporabe strojev za izkop prog.

Zaradi višje proizvodnje in večje koncentracije odkopov se je poraba električne energije na rudniku Hrastnik znižala. Na rudniku Trbovlje je višja zaradi delne dekoncentracije odkopov, večjega angažira-

nja transportne mehanizacije, predvsem pa večjih dotokov vode pri gradnji vpadnika v Terezija II. polju. Najmočnejši porast je na rudniku Zagorje zaradi črpanja vode pri splavnem zasipu in slabšega izkoristka celotne mehanizacije ter elektrostrojnih naprav ob nižji proizvodnji.

Izgube in odpisi odkopnega in progovnega jeklenega podporja (glej tabelo 3). Pred več kot petnajstimi leti smo pričeli z intenzivnim nadomestovanjem lesa, kot osnovnega elementa sistema podgrajevanja odprtih jamskih prostorov, z jeklenim podporjem. Najprej z uporabo jeklenih frikcijskih stojk, nato z uporabo TH jeklenega progovnega podporja in končno še z uporabo jeklenih stropnic.

Ker je cena jeklenega podporja, zaradi porasta cen jekla na domačem in inozemskem trgu iz leta v leto višja, je nujno, da gibanje porabe jeklenega podporja, kot visoke postavke v strukturi proizvodnih stroškov, stalno zasledujemo in analiziramo.

Pod oznako poraba jeklene podporja štejemo podporje, ki je bilo zaradi premočne deformiranosti ali zlomov odpisano in podporje, ki je ostalo nedemontirano na mestih vgraditve zaradi zarušitev ali tudi začasnih izločitev zaradi ognja ali plinov v zaprtih predelih.

Na rudniku Hrastnik je prekomerno porasla poraba TH podporja zaradi večjih odpisov deformiranih lokov in večjih izgub, med katerimi je šteto tudi podporje, ki je ostalo v začasno zaprtem predelu v Talnem skladu jame Hrastnik.

Močno je porasla poraba jeklenih stojk, delno pa tudi poraba stropnic, zaradi izgub, ki so nastale v glavnem ob likvidaciji širokočelnih odkopov.

Znatno ugodnejša kot v letu 1972 je bila bilanca jeklenega podporja na rudniku Zagorje, predvsem zaradi uvedbe doslednejše evidence. V okviru ZPT se giblje poraba stojk in stropnic v dopustnih mejah,

zlasti če upoštevamo, da so na rudnikih Hrastnik in Zagorje uporabljali izključno le jekleno podporje za podgrajevanje širokočelnih odkopov z dvotažno odkopno metodo. Poraba

ba TH podporja je porasla predvsem zaradi utrujenosti materiala pri lokih, ki so bili nabavljeni pred štirimi in več leti in že velikokrat prekrivljani ali ravnani.

Na podlagi analize storilnosti, porabe glavnih vrst materialov in električne energije lahko ugotovimo, da smo dosegli vsaj nekaj uspehov.

Adolf Jermol, dipl. inž. rud.

Tabela 1 — Gibanje storitev

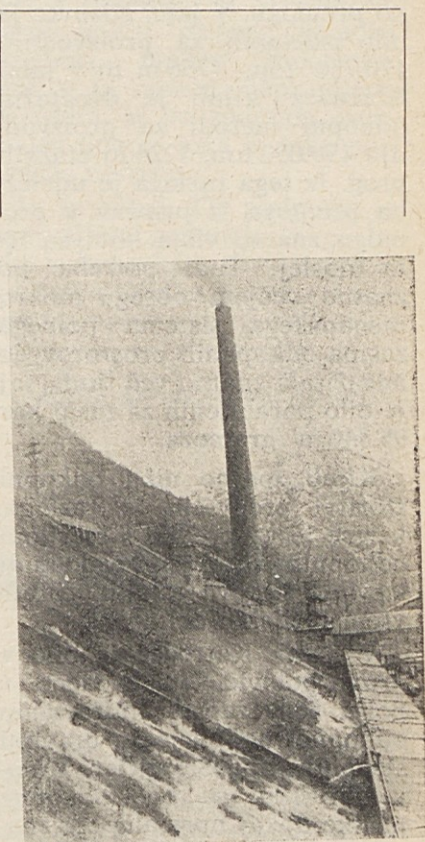
Rudnik	odkopna			jamska			obratna			rudniška		
	1973 plan.	1972 dosež.	1972 dosež.	1973 plan.	1972 dosež.	1972 dosež.	1973 plan.	1972 dosež.	1972 dosež.	1973 plan.	1972 dosež.	1972 dosež.
Hrastnik	10,90	11,63	10,89	3,80	3,94	3,70	3,42	3,50	3,29	2,64	2,82	2,58
Trbovlje	10,40	11,71	11,11	5,00	5,40	4,99	4,35	4,51	4,22	3,70	4,02	3,65
Zagorje	7,80	6,40	7,12	2,60	2,15	2,44	2,09	1,71	1,93	1,90	1,58	1,77
ZPT	9,76	9,95	9,71	3,68	3,68	3,59	3,15	3,08	3,01	2,65	2,69	2,57

Tabela 2 — Poraba glavnih vrst materiala in električne energije

Rudnik	les		krajniki		razstrelivo		kWh/tona	
	m ³ /1000 ton	1972	m ³ /tona	1972	gr/tona	1972	1973	1972
Hrastnik	8	9	0,58	0,86	168	102	13,32	14,39
Trbovlje	5	7	0,83	0,83	98	83	23,38	22,05
Zagorje	19	15	0,56	0,47	319	305	56,06	50,13
ZPT	9	10	0,67	0,75	173	145	26,30	26,02

Tabela 3 — Izgube in odpisi odkopnega in progovnega jeklenega podporja

Rudnik	odpisano		izgube		poraba	
	1972	1973	1972	1973	1972	1973
Hrastnik						
— stojke	50	23	175	31	225	54
— stropnice	26	3	249	197	275	200
— TH podporje	160	507	312	657	472	1164
Trbovlje						
— stojke	—	47	87	119	87	166
— stropnice	23	22	32	74	55	96
— TH podporje	94	442	318	53	412	495
Zagorje						
— stojke	14	42	123	42	137	84
— stropnice	49	86	268	158	317	144
— TH podporje	588	702	617	118	1205	820
ZPT						
— stojke	64	112	385	192	449	304
— stropnice	98	111	549	429	647	540
— TH podporje	842	1651	1247	919	2089	2570

Deponija premoga pri TE Trbovlje. Tu je vskladiščeno preko 100.000 ton premoga, ki čaka na porabo v TET II. Ta pa je, kakor vemo, v daljšem remontu, ki bo trajal predvidoma do maja t.l. Posnetek je bil narejen 8. 3. 1974 (Foto J. Kirič)

Več premoga

Premogovniki Bosne in Hercegovine, ki še niso zadovoljivo organizirani in združeni, še ne morejo proizvesti toliko premoga, kolikor ga potrebuje tržišče. Zavoljo tega so vodstva zveze komunistov v nekaterih

»rudarskih občinah« predlagala, da bi se dosedanji združeni premogovniki preosnovali v enotno podjetje. Ta pobuda uživa vso podporo republiških institucij in družbenopolitičnih organizacij.

Podgrajevanje s hidravličnim podporjem Salzgitter v jami Hrastník

Prvič smo poizkusno pričeli odkopavanje z vgrajevanjem hidravličnega podporja Salzgitter, v februarju 1973 na vzhodnem krilu V/12 etaže v A-kopi. Pri tem poizkusu so nastopile določene težave kot so paženje stropa, naruševanje premoga v zadnjem mejnem oknu, razdrobljenost premoga v nadkopnem delu itd. Težave smo dokaj uspešno rešili in to s polaganjem mrež v stropu čela in namestitvijo še drugega transporterja DVT-400 v zadnjem mejnem oknu. Pri tem poizkusu je znašala višina podkopnega dela 2,6 do 2,8 m, višina nadkopnega dela pa 2,5 do 2,3 m, širina čela pa 19,5 m. Odkopavanje je bilo enokrilno, slepo in separatno zračeno. Zaradi kratke smerne dolžine, ki je znašala le 60 m, smo s poizkusnim odkopavanjem v tem predelu končali že koncem marca 1973.

Na podlagi doseženih uspehov, smo nabavili novo Salzgitter podporje za širino čela 48 m, ki smo ga vgradili v zahodnem krilu, v V/14 etaži. Pogoji odkopavanja v tem predelu se razlikujejo predvsem v povečani nadkopni višini, ki znaša od 7,0 do

7,5 m, kar ima za posledico zmanjšanje hitrosti napredovanja čela. Zaradi zmanjšanja napredka čela, je občutna penetracija hidravličnih stojk, kljub nameščanju »čevljev« na stojke. Prav tako so se občasno pojavljale vzdolž čela razpoke v stropu, širine do 0,30 m, ki so segale celo do višine 8 m v nadkopni del. V takih primerih se je hitrost napredovanja čela še bolj zmanjšala zaradi otežkočenih del pri varovanju stropa. Hitrost napredovanja bi sicer lahko povečali brez večjega točenja premoga iz nadkopnega dela, vendar pa bi pri tem nastale občutne izgube na premoški substanci.

Že pri prvem poizkusu, smo v zadnje mejno okno namestili drugi transporter DVT-400, vendar pa se je pokazalo, da je zmogljivost odvoza premoga s tem transporterjem premajhna. Iz omenjenega razloga smo v prednje in zadnje mejno okno namestili transporter DVT-491, ki ima večjo zmogljivost za odvoz. Že pri pristnem polju v zahodnem krilu, v poizkusu so nastale težave zaradi premestitve obeh transporterjev, ki smo jih prestavljali ročno. Pri sedanjem poizkusu pa smo uvedli hidravlični

pomik s sedmimi, za ta namen preurejenimi, hidravličnimi stojkami.

Pri sedanjem poizkusu uporabljamo visokotlačno črpalko Hauchinco (pri prvem Gesbo črpalka). Pri uporabi industrijske vode, za emulzijo voda—olje, se je pokazalo, da ta voda zaradi večjih količin Ca in Mg spojin ni primerna za to emulzijo. Zato smo napeljali cevovod s pitno vodo, s čimer je bil problem rešen.

Zaradi polaganja mrež v stropu čela, namesto prejšnjih krajnikov, so se občasno pojavljali blodeči tokovi, ki pa so sicer bili v mejah dopustnosti. Da bi te zmanjšali, smo uvedli preveze tako, da smo mreže spojili s transporterjem. S tem smo občutno zmanjšali jakost blodečih tokov.

Oba poizkusa sta dala uspešne rezultate, vendar pa je zadnji poizkus pokazal, da bo potrebno v bodoče vgrajevati hidravlično podporje Salzgitter na tistih etažah, kjer nadkopna višina ne bo večja od 4 do 5, oziroma da bo potrebno s temi poizkusi še naprej iskati najustreznejšo višino etaže in hitrost napredovanja čela.

Franc Selan, dipl. inž. rud.

Nov zakon o varstvu pri delu

Osnutek novega zakona o varstvu pri delu, je izvršni svet SRS že sprejel in ga poslal skupščini SRS 11. januarja 1974 v obravnavo in uzakonitev, zato je nujno, da v krajšem sestavku podamo njegovo obrazložitev oziroma bistvene spremembe.

Varstvo pri delu je doslej urejal temeljni zakon o varst-

vu pri delu (Uradni list SFRJ, št. 15/65 in 28/66) in republiški zakon o varstvu pri delu (Uradni list SRS, št. 22/66).

Po določbi 16. člena ustavnega zakona za izvedbo ustavnih amandmajev od XX. do XLI. (Uradni list SFRJ, št. 29/71 in 71/72) in določba 19. in 20. člena ustavnega zakona za izvedbo ustavnih amandmajev od

XXV. in LII. (Uradni list SRS, št. 51/71 in 54/72), pa sta oba zakona lahko ostala v veljavi najdalj do 31. decembra 1973.

Osnutek zakona o varstvu pri delu, ureja organizacijo in delovanje varstva pri delu, v smislu določb XXX. in XXXI. ustavnega dopolnila k ustavi SFRJ ter določb XLII. in XLIII. dopolnila k ustavi SRS. V tem smislu ureja osnutek zakona varstvo pri delu v celoti s tehničnega, zdravstvenega, socialnega in družbenopravnega vidika.

1. Varstvo pri delu obsega celokupnost ukrepov in opravil, s katerimi ustvarjajo delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in samostojni obrtniki varno delovno okolje in takšne delovne razmere, ki zagotavljajo fizično in normalno integriteto ter s tem tudi pravico do varstva pri delu. Varstvo pri delu obsega tudi nadzorstvo nad izpolnjevanjem predpisov o varstvu pri delu in predpisov o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu.

Za varstvo pri delu morajo skrbeti delavci v organizacijah združenega dela z določanjem in izvajanjem predpisanih varstvenih ukrepov in normativov ter z organiziranjem in vodenjem takšnega delovnega procesa, v katerega so zajeti varnostni ukrepi in normativi kot sestavni del tega procesa.

S samoupravnimi sporazumi in z drugimi splošnimi akti, bodo delavci v organizaciji združenega dela določali varstvene ukrepe in normative, načine in sredstva za odkrivanje, preprečevanje oziroma odstranjevanje vzrokov, zaradi katerih lahko pride do poškodb, poklicnega obolenja in drugih škodljivih posledic za delovno sposobnost, zdravje in življenje delavca pri delu.

2. Po osnutku zakona, bo predpise o varstvu pri delu izdal republiški sekretar za delo v soglasju z republiškim sekretarjem, v katerega pristojnost pretežno spadajo zadeve, ki se urejajo s **predpisom** o varstvu pri delu. Pri izdaji predpisov bo moral izdajatelj upoštevati tehnične predpise in jugoslovanske standarde, ki so v pristojnosti zveznih upravnih organov.

Pri izdaji novih ali pri spremembah in dopolnitvah obstoječih predpisov, imajo sindikati, gospodarska zbornica, prizadete organizacije združenega dela in organizacije varnostnih inženirjev, pravico do pobude, ki jo mora republiški sekretar za delo obravnavati in pobudnika obvestiti o svoji odločitvi.

Republiški sekretar za delo ima pravico pobude za usklajevanje predpisov o varstvu pri delu med republikami in pokrajinami.

3. Pravico do varstva pri delu imajo vse osebe, ki so si pridobile lastnost delavca v združenem delu in osebe, ki so kakorkoli na delu pri pravnih ali fizičnih osebah, nadalje osebe, ki so na šolanju oziroma na strokovni usposobitvi, dokler so na praktičnem delu v šolskih in drugih delavnicah, osebe, ki delajo v delovnih akcijah organiziranih v splošno korist, osebe, ki prestajajo kazni dokler so zaposlene v delavnicah ali na deloviščih, kakor tudi druge osebe, ki so zavarovane za nesrečo pri delu in za poklicno bolezen.

4. Na novo so v osnutku zakona urejene obveznosti projektantskih in drugih organizacij združenega dela, ki načrtujejo ali proizvajajo delovne priprave in naprave ter sredstva in opremo za osebno varstvo pri delu ali projektirajo gradbene objekte in tehnološke procese, da upoštevajo tudi varstvene ukrepe in normative.

5. Prav tako se na novo ureja obveznost organizacije združenega dela, da morajo hraniti projektno dokumentacijo in drugo dokumentacijsko gradivo v zvezi z izpolnjevanjem svojih obveznosti do varstva pri delu in voditi evidenco o rezultatih: periodičnih preiskav, kemičnih in bioloških škodljivosti in mikroklima; periodičnih preizkusih delovnih priprav in naprav; pregledih in preizkusih sredstev in opreme za osebno varstvo pri delu; preizkusih znanja delavcev glede usposobljenosti za varno delo; delovnih mestih z večjo nevarnostjo poškodb in zdravstvenih okvar in o delavcih, razporejenih na taka delovna mesta; poškodbah delavcev in poklicno obolelih ter o vzrokih poškodb in obolenj.

6. Poleg dosedanjih kazni za prekršek zaradi neizpolnjevanja obveznosti, predvideva

osnutek zakona tudi zakon za gospodarski prestop in je predvidena za projektantske ali druge organizacije združenega dela, če pri projektiranju gradbenih objektov in izdelavi delovnih priprav in naprav ter sredstev in opreme za osebno varstvo pri delu, ne upoštevajo predpisov o varstvu pri delu oziroma ne izdajo dokazila, da so bili pri tem ti predpisi upoštevani. Kazen za prekršek je predpisana tudi za organizacijo združenega dela in za njeno odgovorno osebo za primer neizpolnjevanja obveznosti izvajanja varstva pri delu. Predpisana je tudi mandatna kazen za odgovorno osebo in delavca, katero izreče in izterja na kraju samem inšpektor dela.

Zaradi tako velikega števila sprememb, bo potrebno ob izidu novi zakon o varstvu pri delu, do podrobnosti pregledati in se seznaniti z njegovimi določili.

Adolf Jermol, dipl. inž. rud.

PODPIS SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA

Dne 28. februarja 1974, so predsedniki vseh zborov delavcev TOZD in skupnih strokovnih služb ZPT, podpisali v sejni dvorani skupnih strokovnih služb, nov samoupravni sporazum o delitvi osebnih dohodkov v TOZD in SSS ZPT. Sporazum je stopil v veljavo takoj, uporablja pa se z veljavnostjo od 1. februarja 1974 dalje. Z 31. januarjem 1974 je tako prenehal veljati prejšnji pravilnik o delitvi osebnih dohodkov ZPT.

Samoupravni sporazum o delitvi osebnih dohodkov je bil dlje časa v razpravi med člani celotne delovne skupnosti, nazadnje pa so ga v prečiščenem besedilu obravnavali še delavski svet TOZD in SSS, dokončno sprejeli pa zbori delavcev, z nadpolovično večino glasov vseh zaposlenih.

Sprejeta je bila slovenska ustava

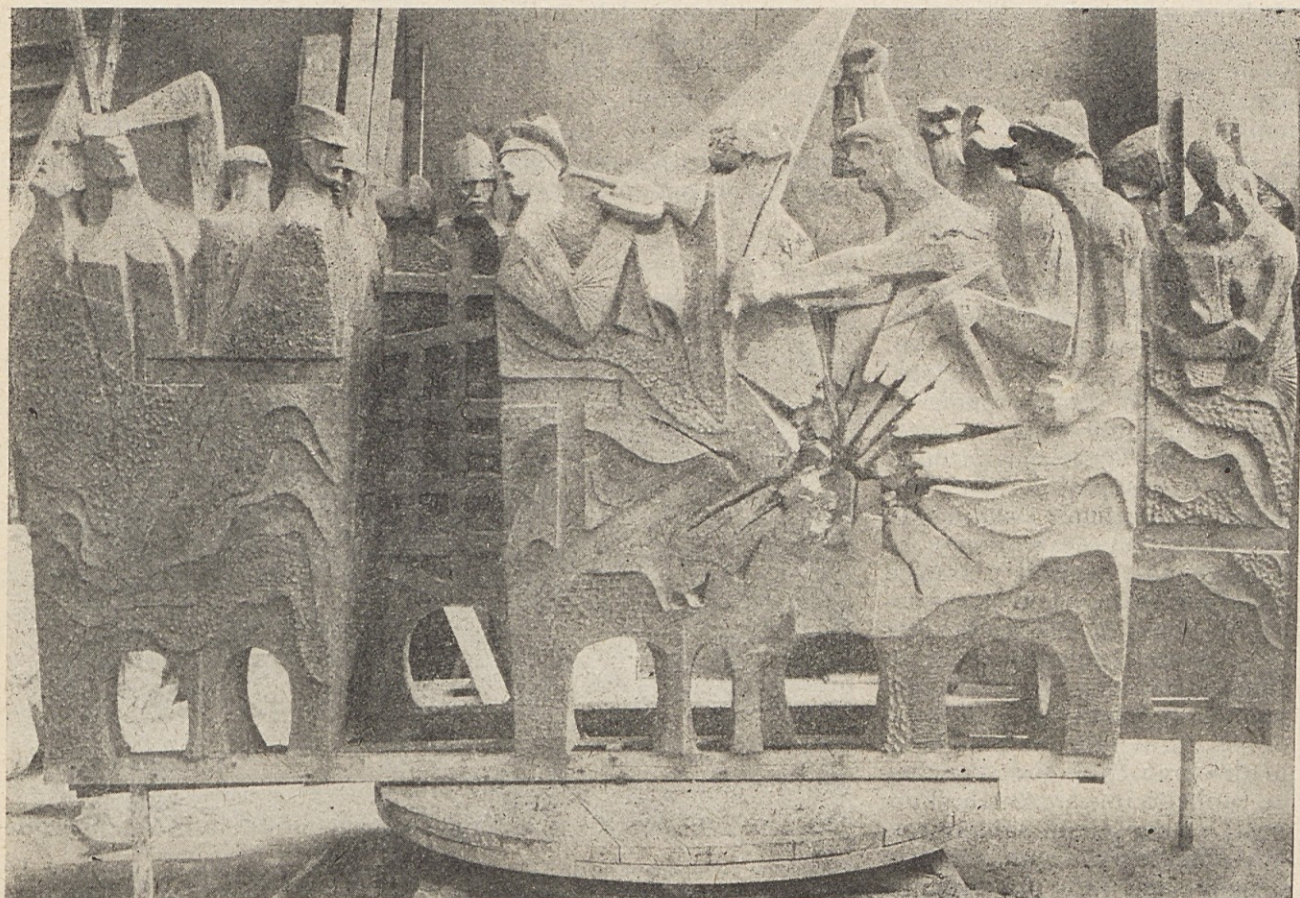
Dne 28. februarja 1974 so vsi zbori republiške skupščine, ob navzočnosti številnih javnih delavcev, sprejeli novo ustavo SR Slovenije. Isti dan je imela svojo sejo novoustanovljena konferenca aktivov mladih delavcev ZPT. S svoje seje so poslali republiški skupščini naslednjo pozdravno brzojavko:

»Z današnjo ustanovno konferenco aktivov mladih delavcev pri Zasavskih premogovnikih, se mladi delavci ustvarjalno vključujemo v slavnostni trenutek delovnih ljudi Slovenije, ki pomeni ob sprejemu repub-

liške ustave plod dosedanjega dela, bojev, prilagajanj, opredeljevanja in dobljeno bitko za nadaljnji razvoj samoupravnih socialističnih odnosov. Sprejem zvezne ustave pred tednom dni in sprejemanje republiških ustav, od katerih je bila slovenska sprejeta danes v republiški skupščini, pomenijo prelomne zgodovinske dogodke, ki so mejnik v razvoju samoupravnih socialističnih odnosov delavskega razreda jugoslovanskih narodov in nadaljnja pot k utrjevanju in poglob-

ljanju bratstva in enotnosti. Ta pridobitev je za nas mlade še posebno pomembna, ker bomo prav mi uresničevali določbe nove ustave v praksi. Uresničevali pa jih bomo s svojo aktivnostjo, s katero moramo še bolj kot doslej prispevati svoj delež k razredni naravnosti naše družbe in k uresničevanju življenjskih in zgodovinskih interesov delavskega razreda Jugoslavije, pod vodstvom zveze komunistov Jugoslavije.

Konferenca aktivov
mladih delavcev ZPT

Stojan Batič, ak. kipar, trboveljski rojak, ki pa živi v Ljubljani, je izdelal po naročilu republiškega odbora za proslavo 50-letnice zloma Orjune, spomenik revolucionarnemu boju revirskih delavcev proti Orjuni. Fotografija je bila posneta v njegovem ateljeju potem, ko je bil spomenik dokončan v glini. Spomenik je dolg 4 m, visok blizu 2.50 m in širok okrog 80 cm. O pomenu posameznih likov, oblikovanih v tej skulpturi bomo še poročali.

Nekatera načela in značilnosti delegatskega sistema in delegatskih razmerij

Uresničevanje delavčeve osnovne pravice in izpolnjevanje nje-gove osnovne dolžnosti, da namreč neposredno, enako-pravno in demokratično odlo-ča o pogojih in rezultatih svo-jega dela, da neposredno ure-ja skupna družbena vprašanja, je osnovno vodilo, na katerem sloni delegatski sistem, in je hkrati osnovna naloga, ki naj jo ta sistem in delegatska raz-merja pomagajo uresničevati.

Naslednje tako osnovno na-čelo je, da delovni ljudje izvr-šujejo svoje pravice in dolžno-sti ne kot neorganizirani posa-mezniki, ne kot podložniki dr-žave, razdeljeni po volilni ge-ometriji na volilne enote, ki ne glede na meje neke samouprave-ne skupnosti in ne glede na njene potrebe ločujejo ljudi po ulicah ali po delih tovarne itd., temveč jih opravljajo poveza-ni in združeni v svojih temelj-nih samoupravnih skupnostih, kjer delajo in kjer prebivajo.

Klasičnega odbornika in po-slanca, ki sta bila največkrat še vedno predvsem splošna po-litična predstavnika svojih vo-lilcev, bodo zamenjale delega-cije delovnih ljudi, organizira-nih v temeljnih samoupravnih skupnostih. Te delegacije bodo temelj in sestavni del skupščin družbenopolitičnih skupnosti. (Če pa se bomo tako dogovori-li in si tako zapisali v statute temeljnih samoupravnih skup-nosti, bodo te delegacije kot neke vrste »delavski sveti za zunanje zadeve« ali »sveti kra-jevskih skupnosti za zunanje za-deve« opravljale po pooblasti-lu delovnih ljudi tudi vse dru-ge funkcije in naloge teh skup-nosti v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti in v drugih samoupravnih organih, v katerih se bodo delovni ljud-je sporazumevali in dogovarja-li o reševanju skupnih vprašanj. Ustava daje možnosti za tak dogovor).

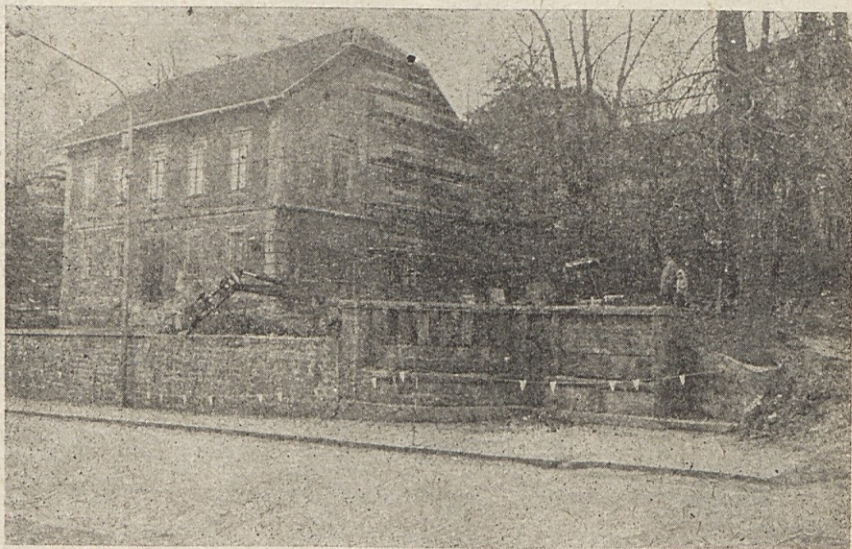
Klasično abstraktno demo-kracijo zamenjujejo konkretni družbenoekonomski odnosi, za-menjujejo konkretni samo-upravno organizirani človekovi interesi. Namesto političnega odločanja in preglasovanja se bo vse bolj uveljavljalo samo-upravno sporazumevanje in do-govarjanje. Temeljna samo-upravna skupnost je torej os-novna celica, iz katere se delov-ni ljudje vključujejo v celotni proces samoupravnega spora-zumevanja, družbenega dogo-varjanja in — kadar bo potreb-no — oblastnega odločanja.

Delovni ljudje se vključuje-jo v ta proces na osnovi svojih pravih, pristnih interesov in potreb, ki jih imajo kot delav-ci v združenem delu in kot se jim oblikujejo v krajevni skup-nosti, v občini, v religiji, repu-bliki in federaciji.

Delovni človek, samouprav-ljalec in nosilec oblasti, spre-jema na ta način družbene od-

ločitve v bistvu v svoji temeljni samoupravni skupnosti na os-novi spoznanjih in izoblikova-nih lastnih interesov in v okvi-ru interesov celotne družbene skupnosti, s katero tvori nede-ljivo in med seboj odvisno ce-loto. Z delovnega mesta se ta-ko podaljšuje človekova — de-lavčeva dejavnost v politiko in s tem k sooblikovanju in spre-jemanju vseh družbenih odlo-čitev. Na svoj način se tako sa-moupravni proizvodni odnos kot temeljni družbeni odnos razteza in razširja na vsa pod-ročja družbene aktivnosti, spa-jata se gospodarska in tako imenovana »negospodarska« sfera, očitneje in konkretnije prihaja do izraza njuna celovi-tost in medsebojna odvisnost.

Ko torej govorimo o uresni-čevanju delegatskih osnov, mi-slimo na posebno obliko nepo-sredne demokracije, na poseb-no neposredno izoblikovanje

Zgradba revirskega muzeja ljudske revolucije, na Ulici 1. junija v Tr-bovljah. Stavbo obnavljajo, dela pa bodo zanesljivo končana do letošnjega praznovanja 50-letnice zloma Orjuna. V ospredju je spomenik-spominsko obeležje na spopad naprednih revirskih delavcev z Orjunaši, dne 1. 6. 1924. To spominsko obeležje bo zaradi ureditve ploščadi pred zgradbo muzeja odstranjeno. Na novi ploščadi bo postavljen nov spomenik v spomin na revolucionarni boj vsega slovenskega in jugoslovanskega delavstva proti fašizmu (Foto inž. T. Bregant)

vsebine družbenih odločitev, kadar je formalno neposredno odločanje nemogoče. Delegatski sistem označujemo torej kot sistem odnosov v družbenem upravljanju, za katerega je značilno, da ljudje sodelujejo v procesu odločanja na določenih ravneh neposredno po svojih delegatih oziroma delegaciji kot celoti.

Ves sistem povezovanja delegatov in delegacij, ki se bodo iz vseh temeljnih samoupravnih skupnosti srečevale v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti in v drugih samoupravnih organizmih in s tem omogočale kar najboljšo in najhitrejšo povezanost samoupravnih skupnosti na vseh ravneh v skladno delujočo celo-

to, naj pripomore tudi, da se bo razvijala zavest o medsebojni odvisnosti samoupravnih skupnosti, zavest o tem, da delo in položaj sleherne skupnosti dopolnjuje celoto in da lahko le z dobrim gospodarjenjem, ustvarjalnostjo in odgovornostjo sleherne družbene celice hitreje napreduje celotna družbena skupnost. Samoupravni socialistični sistem se mora potrditi tudi po tem, da je sposoben zagotoviti optimalen razvoj proizvodnih sil in produktivnosti dela in kar najhitreje izboljšati splošne življenjske, izobraževalne, kulturne, socialne, zdravstvene in druge razmere delovnih ljudi.

Naloga delegacij naj bo zato tudi v tem, da bodo svojim

skupnostim omogočile in olajšale izoblikovanje svojih objektivnih interesov, medsebojno razumevanje in spoznavanje, sporazumevanje in pravočasno vključevanje v vse faze družbene dogovarjanja in odločanja. To narekuje potrebo po stalnem spremljanju in vsestranskem spoznavanju vseh bistvenih vprašanj družbene politike, zlasti pa tistih, ki so za posamezne skupnosti večjega pomena. Delegacija naj prav tako na najbolj smotrni način povezuje vse samoupravne skupnosti, da se bo čimveč splošnih družbenih vprašanj uredilo z medsebojnim neposrednim samoupravnim sporazumevanjem in z družbenim dogovarjanjem v okviru družbenopolitičnih skupnosti.

Volitve delegacij v TOZD, 28. marca 1974

Republiška skupščina je v začetku marca t.l. sprejela vrsto zakonov, ki urejajo na novo volilni sistem, v skladu s sprejeto ustavo. Med njimi je tudi zakon o postopkih in opravilih, ki jih je treba opraviti pravočasno, da bi občani in delovni ljudje dobili oziroma si izbrali delegacije za skupščine družbenopolitičnih skupnosti.

Odlok o razpisu volitev odreja tri datume, ki bo treba opraviti volitve, in sicer:

— 28. marca 1974, bodo splošne volitve članov delegacij v TOZD in delovni skupnosti, ki opravljajo zadeve skupnega pomena;

— 31. marca 1974, bodo splošne volitve vseh članov delegacij v krajevnih skupnostih ter glasovanje o izvolitvi delegatov v družbenopolitične zbore občinskih skupščin v Sloveniji;

— 29. aprila 1974 pa bo glasovanje v družbenopolitičnih zbora občinskih skupščin in skupščin skupnosti občin, za

izvolitev delegatov v družbenopolitični zbor skupščine SRS.

V zvezi z volitvami delegacij v TOZD, je treba opraviti precej dela tako, da bi zadostili zakonskim predpisom, ki določajo točne roke. Kandidate za člane delegacij delovnih ljudi predlagajo občani, organizacije in skupnosti v SZDL in to v njenih organizacijah oziroma organizacijah sindikata, na posebnih kandidacijskih konferencah. Le-te so se sklicevale posebej za vsako TOZD, kjer so volili delegacijo. Kandidacijske konference so morale biti izvedene najkasneje do 13. marca, tj. 15 dni pred volitvami. Te konference je sklicala sindikalna organizacija. Volitve potekajo na temelju kandidatnih list, na katerih so kandidati navedeni po abecednem vrstnem redu, pred imenom vsakega kandidata pa mora biti zaporedna številka. Lista kandidatov mora obsegati najmanj toliko kandidatov, kolikor članov šteje delegacija. Sprejeto kandidatno listo, je

bilo treba predložiti volilni komisiji, prav tako 15 dni pred dnevom glasovanja. Volilna komisija je kandidatne liste potrdila in jih 5 dni pred volitvami razglasila, z ugotovitvijo, da je bila kandidatna lista zakonita.

V delegacijo TOZD ne morejo biti izvoljeni delovni ljudje v tej organizaciji, ki po ustavi in zakonu ne morejo biti člani delavskega sveta oziroma drugega organa upravljanja (delovni ljudje na nekaterih vodilnih delovnih mestih), nihče ne more biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljen za člana delegacije iste TOZD, vsakdo voli lahko le eno delegacijo, člani delegacij se volijo za štiri leta, člane delegacij volijo volilci na voliščih neposredno, in sicer s tajnim glasovanjem, za člana delegacije je izvoljen tisti kandidat, ki dobi večino glasov vseh delovnih ljudi v TOZD.

Delo okrog volitev in glasovanja na voliščih vodi volilna komisija, operativno delo na

posameznih voliščih pa volilni odbori. Volilna komisija ugotavlja na temelju gradiva, izid volitev. Če je vse v redu, pošlje zapisnik o svojem delu občinski volilni komisiji.

Podrobnosti so morale urediti volilne komisije in volilni

odbori v posameznih TOZD ter o tem pravočasno seznanimi članke kolektiva. V naslednji številki našega glasila bomo lahko že poročali, kako so potekale volitve in kateri člani kolektiva so bili izvoljeni v delegacije.

T. L.

Delavski svet je potrdil zaključni račun za leto 1973

Delavski svet Zasavskih premo-
gonikov Trbovlje, je imel svoje
2. zasedanje v mandatni dobi
1974/76, dne 27. februarja 1974.
Od 50 delegatov je bilo navzo-
čih 49, manjkal je le en dele-
gat iz TOZD Hrastnik, zaradi
bolezni. Vse druge delegacije
ostalih TOZD so bile polnošte-
vilne.

Na tem zasedanju je delav-
ski svet ZPT razpravljal in
sklepal o naslednjih zadevah:

— soglašal je s poslovnim
poročilom, ki je obsegalo ce-
lotno poslovanje ZPT po posa-
meznih temeljnih organizaci-

jah združenega dela in skupnih
strokovnih službah, v letu
1973;

— potrdil je zaključni račun
delovne organizacije ZPT za le-
to 1973 z aktivo in pasivo;

— odobril je predlagano
razdelitev ostanka dohodka po
zaključnem računu za leto 1973
in sicer v rezervni sklad delov-
ne organizacije 4.801.008,00
din, v poslovni sklad skupno
952.370,15 din, od tega kot ob-
vezno posojilo za nerazvite re-
publike 526.788,05 din, v skup-
ne rezerve pa 425.582,10 din. V
sklad skupne porabe je začas-
no razporedil ostanek dohodka

v znesku 17.323.529,68 din.
Skupno je znašal ostanek do-
hodka po zaključnem računu
ZPT 23.076.908,58 din in izgu-
ba v znesku 14.565.266,42 din,

— odobril je delno kritje iz-
gube TOZD rudnik Zagorje za
leto 1973, v breme popravkov
vrednosti terjatev, pri katerih
je zakonski rok iztekel, v bre-
me sredstev rezerv, ki so bile
oblikovane po zakonu o ome-
jetvi dohodkov in davkov ter v
breme davkov iz osebnih do-
hodkov delavcev v skupnem
znesku 2.008.582,15 din; osta-
nek nepokrite izgube v višini
12.556.684,27 din pa naj bi z do-
tacijo pokrili republiški sklad
skupnih rezerv ali iz drugih
sredstev;

— odobril je razdelitev vr-
njenih davkov in prispevkov;

— vsi delavski sveti v TOZD
morajo razpravljati o zaključ-
nem računu svoje temeljne or-
ganizacije;

— sprejel je obširno poroči-
lo o poteku in problematiki
stanovanjske izgradnje ter
sklenil, da se morajo novi de-
legati v samoupravni stano-
vanjski skupnosti zavzemati za
pospešeno stanovanjsko iz-
gradnjo;

— soglašal je z vsebino pis-
ma o problematiki ZPT glede
na TOZD rudnik Zagorje. Pis-
mo je bilo nato poslano vsem
republiškimi organom s predlo-
gom, da se pokrije izguba
TOZD rudnik Zagorje, iz repu-
bliških sredstev;

— na znanje je sprejel infor-
macijo o vsebini izdelanega os-
nutka novega statuta ZPT;

— ogotovil je, da bodo na te-
melju predvidene modernizaci-
je tehnološkega procesa na se-
paraciji, v naslednjem letu po-
dani razlogi za odpravo nočne-
ga dela žensk;

— sprejel je jamstvo, da bo-
do od konca leta 1974 urejene
higiensko-sanitarne naprave na
separaciji v Trbovljah;

— odobril je republiškemu
štabu za pripravo praznovanja
50-letnice zloma Orjune v Za-
savju — operativnemu štabu v

Dne 16. februarja 1974 so se v sejni sobi skupnih strokovnih služb ZPT, zbrali delegati vseh temeljnih organizacij združenega dela in skupnih strokovnih služb, na 1. zasedanje delavskega sveta ZPT v mandatni dobi 1974/76. (Foto inž. T. Bregant)

Trbovljah, znesek v višini 120 tisoč dinarjev, in sicer iz dela neizkoriščenega ostanka dohodka iz leta 1972;

— odobril je predlog odbora za medsebojna razmerja v TOZD rudnik Hrastnik, da se lahko vpiše Avgust Gianini, v rudarsko nadzorniško šolo v Velenju, pod enakimi pogoji kot je bilo šolanje odobreno ostalim kandidatom;

— soglašal je s tem, da bodo sodelovale na proslavi 40-letnice gladovne stavke v Hrastni-

ku, dne 3. julija 1974, delegacije temeljnih organizacij iz Trbovelj in Zagorja;

— načelno je soglašal s sofinanciranjem literarnega dela Vinka Trinkausa, ki se nanaša na stavko rudarjev v letu 1889 in bo pripravljeno za letošnji dan rudarjev;

— v zvezi s predlogom raziskovalne skupnosti Slovenije, za sodelovanje pri programiranju in financiranju raziskovalnega dela s področja energetike v SR Sloveniji, je dal načelno so-

glasje k sklenitvi samoupravnega sporazuma;

— verificiral je samoupravni sporazum o delitvi osebnih dohodkov TOZD in SSS ZPT, z veljavnostjo od 1. 2. 1974 dalje. S sporazumom je soglašal na temelju sklepov zborov delavcev, ki so potekali v TOZD in SSS v času od 22. do 26. januarja 1974, na katerih so navzoči z nadpolovično večino glasov vseh zaposlenih, sprejeli ta sporazum.

T.L.

PREGLED PREDSEDNIKOV DELAVSKIH SVETOV IN DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ PRI ZPT

TOZD	Delavski svet		Predsedniki osnov. organizac. sindikata	Sekretarji osnov. organizac. ZKS	Predsedniki aktivov mladih delavcev
	predsedniki	namestniki predsednikov			
rudnik Hrastnik	Mauser Marjan	Romih Franc	Pogljajen Franc	Klenovšek Ivan	Češnovar Franc
rudnik Trbovlje	Pikš Anton	Brglez Edi	Pirnaver Mirko	Albert Jože	Zepič Viljem
rudnik Zagorje	Zupančič Svato	Hočevar Matjaž, dipl. inž. rud.	Simončič Miro	Dobčnik Stane	Gerečnik Franc
separacija in skupni prevoz	Žavbi Franc	Guzej Franc	Blažun Franc	Tomažin Jože	Kastelic Jože
RGD	Ramšak Ernest	Kramar Blaž	Juvan Jože	Mrak Anton	Tomšič Ivan
ESD	Korošec Franc	Miglič Jože	Zupan Marjan	inž. Brodar Vili	Jesenšek Boris
GRAMAT	Gotalj Juro	Predovnik Vojko	Verdel Karel	Cizej Drago	Vidović Nikola
avtopark	Černi Janez	Pogljajen Ivan	Mravlje Milan	Pirnar Jože	Guna Jani
RSC	Brinar Janez	Prebil Anton	Ljubič Josip	Garantini Vlado	Breg Ivan
skupne strokovne službe	Casagrande Egon	Herman Jože, dipl. inž. rud.	Štern Robert	Butkovec Stane	Brinovec Majda

— predsednik delavskega sveta ZPT Franc Romih, namestnik predsednika delavskega sveta ZPT — Viktor Ceferin;

— predsednik konference sindikata delavcev energetike in rudarstva ZPT — Vovk Ivan;

— sekretar Sveta ZKS ZPT — Medvešek Rajko;
— predsednik konference aktivov mladih del. — Kolander Peter.

Rudarstvo doma in po svetu

VEČ PREMOGA V KOMBINATU KOSOVO

Na volilni konferenci komunistov rudarsko-energetsko kemijskega kombinata Kosovo v

Obiliću, so ocenili, da so delovni ljudje in komunisti kombinata v preteklem obdobju v težkih pogojih gospodarjenja vodili boje za izpeljavo proizvodnih nalog. Poseben poudarek je bil dan večji proizvodnji premoga, katerega poraba neprestano raste zaradi energetske krize. Z načrtom predvidena proizvodnja v višini pre-

ko 6 milijonov ton premoga v letu 1974, terja boljše organiziranost in največje možno izkoriščanje zmogljivosti. Prav tako so ugotovili, da proizvodnja električne energije v višini 5 milijard KWh v preteklem letu ni bila zadovoljiva. Sprejeli so akcijski program, v katerem so predvideli, da naj bi veljalo leto 1974 kot leto proizvodnje premoga.

NOVI PREMOGOVNI BAZEN V POLJSKI

V pokrajini Lodz je v teku izgradnja naprav za proizvodnjo premoga v novem premogovnem bazenu Belszatov. Tu so velika ležišča lignita. Premog bodo pridobivali na površinskem kopu. Z njim bodo oskrbovali dve termoelektrarni s skupno močjo 5.000 megavatov. Predvideno je, da bodo prve količine premoga začeli dobavljati iz tega bazena v razdobju 1979—1980. Hkrati z zgraditvijo termoelektrarn, sprejemajo tudi ukrepe za zaščito varstva okolja.

PREPOVED IZVOZA PREMOGA

Velika Britanija je objavila prepoved izvoza premoga od 18. februarja t.l. dalje zaradi majhnih zalog, ki jih je povzročila stavka rudarjev. Določila evropske gospodarske skupnosti sicer uradne prepovedi izvoza premoga ne predvidevajo, vendar Britanci upajo, da jim bo ta skupnost odobrila sprejete ukrepe.

PERSPEKTIVA PROIZVODNJE PREMOGA V JUGOSLAVIJI

V letu 1980 bo znašala poraba premoga v Jugoslaviji predvidoma 67,6 milijonov ton. Največji del bodo porabile termoelektrarne. V letu 1973 so termoelektrarne v Jugoslaviji porabile 19,2 milijonov ton premoga. Jugoslovanske bilančne rezerve znašajo pri sedanji višini proizvodnje pri črnem premogu za 70 let, pri rjavih premogih za 100 let in pri lignitu za preko 380 let. To pomeni, da Jugoslavija nima razlogov, da bi trpela zaradi pomanjkanja premoga, saj znašajo skupne bilančne rezerve okrog 18 milijard ton premoga, od tega 16 milijard ton lignita. 92 % vseh rezerv leži na območju SR Srbije in SR BiH.

NOV SVETOVNI REKORD

S povprečno dnevno proizvodnjo v višini 8.092 ton črnega premoga, so rudarji jame Halemba v spodnji Šleziji na jugu Poljske, dosegli nov svetovni rekord v dnevni proizvodnji premoga. Tudi dosedanji rekord so imeli poljski rudarji, ki je znašal 7.641 ton. Brigada 160 rudarjev in tehnikov v posameznih izmenah, je uspela v 25 dneh izkopati preko 200.000 ton črnega premoga. Čelo je bilo dolgo 220 m, visoko pa 3 m. Rudarji so bili opremljeni z najmodernejšim hidravličnim vrtalnim orodjem, mehaniziranimi nakladalci, transportnim trakom širine 1 m, itd.

VEČJI DELEŽ PREMOGA V PROIZVODNJI ELEKTRIČNE ENERGIJE V ZRN

Poraba električne energije v ZR Nemčiji, se je v razdobju 1963—1973 podvojila od 150 na 3000 milijard kWh. Poraba premoga v proizvodnji električne energije se je v zadnjih letih močno povečala, čeprav se je pridobivanje premoga za druge namene znižalo. Delež premoga v zahodnonemški proizvodnji električne energije v letu 1973 (298 milijard kWh) znaša 35,6 %. V energetskega programu je do leta 1980 predvideno pridobivanje premoga v višini 83 milijonov ton letno, poraba premoga v proizvodnji električne energije pa bo znašala 40 milijonov ton.

PREMOGOVNA INDUSTRIJA V SSSR

Letos bodo v Sovjetski zvezi proizvedli skupno 673 milijonov ton premoga. Tako namreč predvideva njihov letni načrt. Poleg tega bodo povečali produktivnost za 6,2 %. V letu 1973 so proizvedli v SSSR skupno 669 milijonov ton premoga. V razdobju od leta 1971 do 1973 so proizvodnjo premo-

ga povečali za 43 milijonov ton. V preteklem letu so povečali produktivnost za 6 %.

S kombajni, posebno PK-9P, so pridobili 23,8 % premoga od skupne proizvodnje. Sprejeli so tudi vrsto ukrepov, da bi v čim večji meri za prevoz premoga lahko uporabljali vozičke, z vsebino 5,5 ton in še več.

DOBER ZAČETEK V JANUARJU

Po podatkih zvezne gospodarske zbornice, so premogovniki v naši državi nakopali v januarju skupno 2.910.201 tonno premoga vseh vrst. V primerjavi z januarjem leta 1973, so rezultati mnogo boljši. Večjo proizvodnjo so zabeležili premogovniki rjavega premoga in lignita, manjšo proizvodnjo pa so imeli premogovniki črnega premoga. Pritisk na premogovnike je v februarju t.l. nekoliko popustil zaradi povoljnejših hidroloških razmer, zato so tudi hidroelektrarne več obratovali.

Pozicije premoga so precej močnejše od tistih izpred nekaj let. Seveda pa ostane še vedno odprta dilema, če bo ta pozicija trajnejšega značaja, ali samo začasna. Računajo, da bodo gospodinjstva in ustanove v letošnjem letu od celokupne količine premoga, nabavila okrog 7 milijonov ton premoga, ostalo količino pa bodo seveda prevzele termoelektrarne in pa gospodarske organizacije.

NOVA NAHAJALIŠČA LIGNITA

V bazenu Sjenica, so velika nahajališča kakovostnega lignita. Računajo, da ga je na tem območju približno 200 milijonov ton. Ta premog eksploatira rudnik lignita Štavalj. Svojo sedanjo letno proizvodnjo v višini 50.000 ton bo predvidoma povečal na približno 100.000 ton letno.

ZNIZANJE PROIZVODNJE PREMOGA V DRŽAVAH EGS

V preteklem letu je pridobivanje premoga v državah EGS z 269,9 milijoni ton, ostalo skoraj na isti ravni kot v predhodnem letu (271,4 milijonov ton). Povečalo se je pridobivanje premoga v Veliki Britaniji, in sicer za + 8,9 % na 130,2 milijonov ton, v ostalih državah pa se je proizvodnja znižala za skupno 7,9 % na 139,7 milijonov ton (Italija 38,6 %, Belgija in Francija 15,8 % oziroma 10,5 %, ZRN 4,7 %). V preteklem letu so na področju EGS zaprli 29 rudnikov, od tega 17 v Veliki Britaniji in 5 v ZRN. Proizvodnja koksa se je povečala za 2,9 % od 79,3 na 81,6 milijonov ton.

VELIKO NAHAJALIŠČE PREMOGA V VELIKI BRITANIJ

Veliko nahajališče premoga, ki bo lahko po cenitvah izvedencev krilo britanske potrebe v naslednjih 70 letih, so odkrili v območju North Oxfordshira, približno 130 km vzhodno od Londona. Novo odkrito nahajališče se razteza v dolžini preko 40 km. Rezerve premoga znašajo približno 10 milijard ton. Premog bodo uporabljali za proizvodnjo električne energije in za kurjavo.

V nekaj vrstah

Pregled delovnega načrta

V dneh 5. in 6. marca 1974 sta opravila pregled sestavljenega delovnega načrta ZPT za leto 1974, tovariša Janez Grašič, dipl. inž. rud., republiški inšpektor in Miroslav Žolnir, dipl. inž. rud., predstavnik republiškega sekretariata za gospodarstvo (rudarskega orga-

na). Ugotovila sta, da je bil delovni načrt sestavljen v smislu zakonskih določil in navodil, vendar pa sta imela nekatere pripombe, predvsem v pogledu prepočasne stanovanjske izgradnje, premajhnih sredstev za investicije iz amortizacije, ipd., sicer pa sta z načrtom soglašala.

Financiranje splošne porabe

V času od 7. do 12. marca 1974, so potekali v TOZD in SSS ZPT na območju Trbovelj, zbori delavcev, na katerih so obravnavali bodoče financiranje splošne porabe. Sem štejemo financiranje zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja, stroške varstva, telesne kulture in športa, kulture, raziskovalne dejavnosti, prosvete oziroma izobraževanja. Na zborih kolektiva so poročali uvodničarji, v razpravah pa so sodelovali s pojasnjevanjem, predstavniki posameznih interesnih skupnosti.

Nesreča v rudniku Soko

V rudniku rjavega premoga Soko, Čitluk kod Soko Banje, je 10. marca 1974 eksplodiral metan. Od 15 rudarjev, ki so delali v jami Novi revir, se je rešil samo eden, medtem ko je bilo 14 rudarjev mrtvih. Na delu je bilo v tej jami na nočni tretjini 15 rudarjev. V rudniku Soko so pomagale pri reševanju tudi reševalne ekipe ostalih srbskih rudnikov, tako iz resavskih, kakor tudi timoških. Eksplozija metana je bila tako močna, da so jo čutili v vsem rudarskem naselju Čitluk. V Soko Banji so proglasili dan žalosti.

Kolektivu rudnika Soko smo poslali naslednjo sožalno brzojavko: »Dragi tovariši. Danes smo bili seznanjeni s hudo nesrečo, ki se je dogodila v vašem rudniku in zaradi katere je izgubilo življenje 14 vaših tovarišev. Ob tem hudem trenutku je z vami celotna naša delovna skupnost. Sprejmite od

nas vseh naše najgloblje sožalje. Našo prizadetost in sožalje prosimo posredujte tudi vsem sorodnikom ponesrečenih rudarjev.

Kolektiv in družbenopolitične organizacije Zasavskih premogovnikov Trbovlje

Slikarska razstava

V času od 9. do 14. marca 1974, je razstavljal svoja umetniška dela v čakalnici TOZD rudnik Trbovlje ZPT, Leopold Hočevar, ak. slikar, ki je sicer zaposlen kot likovni pedagog na osnovni šoli v Trbovljah. Razstavljal je 10 slik-olja, s pretežno zasavsko industrijsko pokrajino. Tovariš Hočevar je želel najti neposreden stik med umetniki in rudarji, zato si je poiskal tudi nekoliko drugačen prostor od galerijskega. Njegova dela si je ogledalo vsak dan večje število rudarjev rudnika Trbovlje, tako pred odhodom v jamo, kakor tudi po vrnitvi z dela. Prepričani smo, da mu je razstava uspela, razstavljalcu pa lahko čestitamo ob njegovem poizkusu, da se čim bolj približa s svojimi stvaritvami neposredno proizvajalcu-rudarju.

Preventivno zdravljenje

Kadrovski sektor je objavil koncem februarja 1974, v vseh TOZD in SSS razpis za preventivno zdravljenje članov kolektiva ZPT v letu 1974. Po vsej verjetnosti bodo tudi v letošnjem letu na razpolago določena sredstva za preventivno zdravljenje. To zdravljenje bo potekalo v Bohinju, Čateških Toplicah, Rogaški Slatini, Radencih, Dobrni in pogojno tudi na Rabu. V razpisu so navedene podrobnosti o tem, kdo se lahko prijavi, koliko časa traja zdravljenje, koriščenje dopustov, prijavni rok (31. marec), ipd.

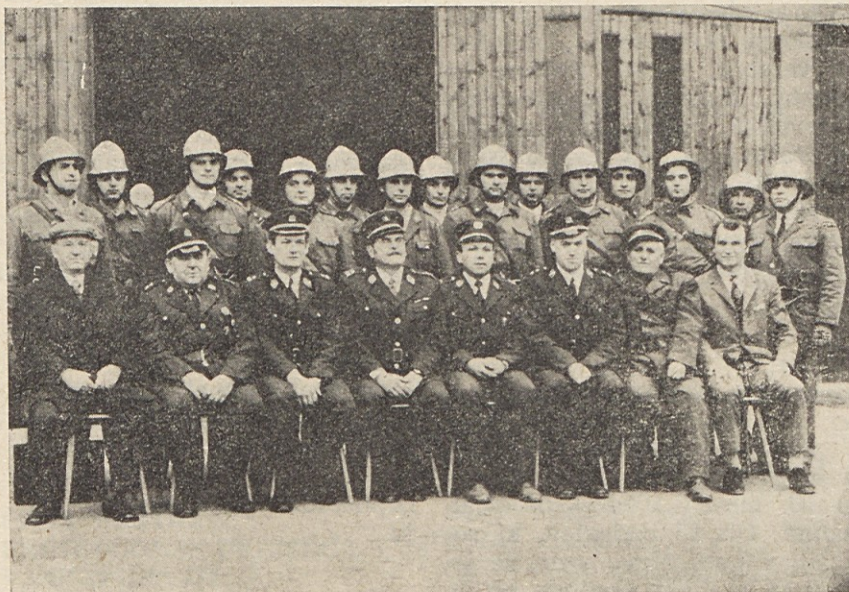
Razpis Prvojunijskih nagrad

Žirija za podelitev Prvojunijskih nagrad pri občini Trbovlje, je razposlala vsem družbenopolitičnim organizacijam, društvom in delovnim organizacijam poziv, za predložitev

predlogov za podelitev Prvojunijskih nagrad v letu 1974. Podeljene bodo 1. junija 1974, na dan občinskega praznika. Nagrade podeljuje žirija občanom, zaslužnim delavcem, novatorjem in strokovnim delavcem ali pa skupinam, ki s svo-

jim delom prispevajo k izjemnim dosežkom. Rok za predložitev je 30. april 1974. Letos bo podeljenih 5 nagrad. Za posameznike znašajo nagrade po 1.500,00 din, za skupino pa 3.000,00 din.

Izobraževalna akcija enot civilne zaščite

V decembru 1973, je potekal v Trbovljah tečaj za gasilske podčastnike. Na fotografiji so predavatelji in gasilski podčastniki, po končanih izpitih

Da bi zadostili določbam zakonskih predpisov s področja splošnega ljudskega odpora na področju Zasavskih premogovnikov, so bili v mesecu decembru preteklega leta, izvedeni tečajji za posamezne enote civilne zaščite.

Člani vseh TOZD in SSS so porazdeljeni v enote za obveščanje in zvezo, tehnično reševalno enoto ter v gasilsko in sanitetno enoto. Na teh tečajjih so se predavatelji posluževali filmov, diapozitivov in drugih pripomočkov s področja splošnega ljudskega odpora, ki so na razpolago pri odseku za narodno obrambo občine Trbovlje.

Število slušateljev na tečajih je bilo izredno visoko še zlasti v Trbovljah, kjer je bilo 214, v Zagorju 68 in v Hrastniku 114 udeležencev.

Istočasno je v Trbovljah potekal tudi tečaj za gasilske podčastnike, med katerimi so bili tudi nekateri člani rudniške gasilske čete.

Alojz Knez

ZRGMIT v Podsusedu

Na 1. seji podružnice ZRGMIT pri ZPT, dne 21. januarja 1974, na kateri so bili sprejeti sklepi o povečanju članarine, poverjenikih v naše organizacije v TOZD, o organizacijski obliki ZRGMIT pri ZPT, občnem zboru, itd., smo sprejeli tudi okvirni program dela za leto 1974.

Ta program predvideva 6 predavanj in 8 ekskurzij, od tega 4 v domačem kraju.

Ker je bil po programu predviden obisk gradbišča TOZD RGD v Podsusedu, smo izkoristili suho vreme in pomembno delovno zmago RGD, preboj tunela dolžine 1755 m, ki je bil izpeljan takorekoč brez smerne in višinske napake, dne 5. februarja 1974.

Na ekskurzijo smo se odpravili 12. februarja 1974 ter se je je udeležilo 16 članov.

Najprej smo obiskali stanovaljsko naselje na delovišču RGD Bizek, ki leži že precej visoko nad Podsusedom na obronkih Medvednice. Naselje sestoji iz 14 novih stanovanjskih prikolic in zelo spominja na kak turističen kamp. Pod naseljem je v velikem površinskem kopu apnenca locirano gradbišče, na katerem so postavljeni v bližini ustja tunela vsi potrebni objekti: kompresorji, kamparna, skladišče, izvozni stroji, itd.

Predor, ki ga gradi RGD, bo služil kot glavna transportna zveza med površinskim kopom apnenca in bunkersko halo za surovino v cementarni Sloboda Podsused.

Predor ima svetli profil v vpadniku $2,4 \times 2,4$ in v laporju ravni del vpadnika $\varnothing 3$ m ter je na nekaterih delih obzidan z betonskimi oblikovanci, ponekod brez podgradnje. V laporju, ki pri dotiku z vodo močno nabrekne, vgrajujejo panelne plošče. Po nagnjenem delu tunela, ki poteka v apnencu, je precej vode, do $1 \text{ m}^3/\text{min}$. To črpajo na površino v dveh stopnjah. Voda priteka tudi v spodnji, ravni del predora, tu pa znaša naklon 5 %, kar ljudi pri delu močno ovira.

Glavni namen ekskurzije je bil, da si skupina ogleda gradnjo s panelnimi ploščami, njih vgrajevanje ter pogoje dela in napravo za injektiranje polnilne mase za panele (Putzmeister). Beseda »panel« je angleškega izvora in pomeni opaž, obloga, oplata.

Paneli so torej betonski armirani segmenti z določenim premerom, debelino in širino, ki so po vgraditvi sposobni zelo hitro prenašati polne pritiskne hribine.

Prednosti pred betonskimi oblikovanci so naslednje:

- za okrog 10 % je manjši izkop profila proge,
- minimalne rege v ostenju proge;
- mogoča je mehanizirana vgraditev panelov.

Po laporju je proga izdelana v okroglem profilu delno ročno, delno s strojem za izdelavo prog F6a Alpine, svetli premer proge je $\varnothing 3$ m. Panelni segmenti tehtajo okrog 350 kg na kom, debeline 160 mm, širine 320 mm, obroč (krog) pa je sestavljen iz štirih segmentov. Vsak segment ima vgrajeno posebno armaturo. Za lažje posluževanje je v sredini segmenta (težišča) vgrajena železna cev $\varnothing 38$ mm z navojem, v katero se privijači posebni zglob. Ta

zglob vpnejo v ročico delovnega stroja, ki panele dvigne in jih dostavlja zelo precizno na mesto vgraditve. Panelni obroči imajo povprečno trdnost okrog 120 ton/m^2 .

Vgrajevanje panelov:

Potrebni svetli profil izkopa ne proge $\varnothing$ znaša cca 3,60 m. Profil naj bi bil vedno tak, da je med paneli in steno čim manj odprtine. Ker podgradnja s paneli hitro sledi izkopu proge, običajno vmesna permanizacija ni potrebna, vendar je v Podsusedu na nekaterih delih proge uporabljajo. Panele transportirajo do delovišča s posebnimi vozički, na katerih so naloženi 4 kosi.

Po končanem izkopu in odvozu hribine s čela proge, tla očistijo ter s pomočjo lesene šablone nasujejo v tla 10 cm pustega betona. Panele vgrajujejo rudarji s pomočjo prevoznega (hidravličnega) dvigalnega stroja, ki se pomika po tirnici, vgrajeni na stropnih no-

silcih panelov, ki ima na koncu dvižne ročice nosilnosti 500 kilopondov. Najprej vgradijo talne segmente, ki jih pravilno naravnajo in usmerijo, nato gradijo panele ob bokih proge, potem pa vmesni prostor za panele in steno proge založijo z debelejšo izkopsnino. Nato sledi vgraditev stropnih segmentov in praznino med panelom in stropom proge tudi založe s primernim materialom.

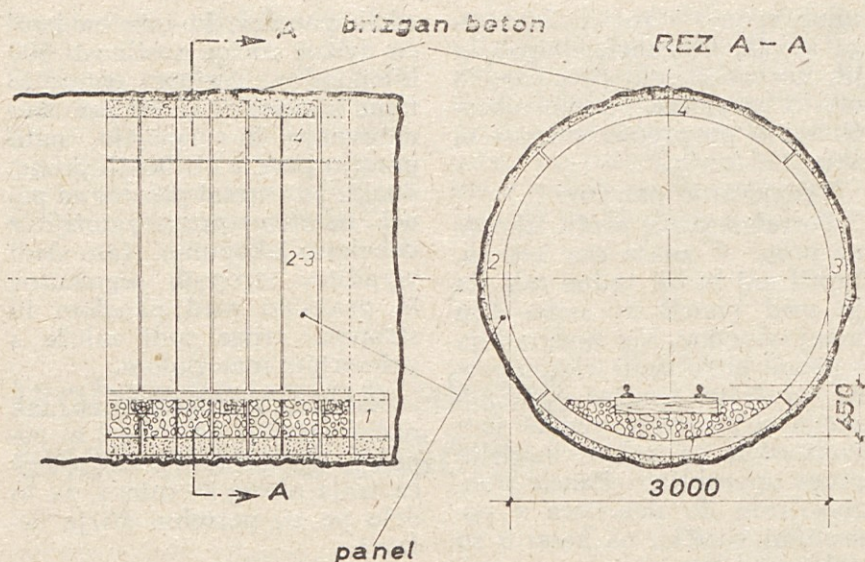
Naenkrat je možno na tak način vgraditi od 1 do 2 m panelov. Vgrajevanje enega obroča traja okrog 50 minut, za to delo pa so potrebni štirje delavci.

Prazne prostore med paneli in hribino (injektiranje) je treba zapolniti čimprej, da se hribinski pritisk takoj enakomerno naleže na podgradnjo.

Injekcijsko maso, ki jo potiskajo s posebnim strojem (Putzmeister) kozi odprtine v panelih, tvori malto, ki sestoji

Udeleženci ekskurzije podružnice ZGRMIT pri ZPT, dne 5. 2. 1974, na gradbišču TOZD RGD v Podsusedu. Posnetek je bil narejen v kamnolomu. (Foto inž. M. Mlakar)

Podpiranje s paneli v predoru, ki ga gradi TOZD RGD za cementarno v Podsusedu

iz apnečasto-laporastega prahu, cementa ter vode. Z injektiranjem prično spodaj in končajo pri stropnem panelu. Enkratno injektiranje obsega 1 do 2 m dolžine proge.

Ves ta proces so si udeleženci ekskurzije ogledali, več o tem zanimivem sistemu podpiranja pa bi lahko povedali strokovnjaki, ki se s tem delom ukvarjajo.

Po končanem obhodu predora smo si bežno ogledali tudi gradnjo objektov nove cementarne v Podsusedu.

Da se ne bi vračali po isti poti, po kateri smo prispeli v Podsused, smo se zapeljali še do Stubice, kjer smo si ogleda-

li veličasten spomenik kmečkim uporom in Matiji Gubcu ter takoimenovano Gubčevo lipu. Ker nas je pot domov peljala preko Klanjca, smo skočili še do Kumrovca, ter si ogledali najprej rojstno hišo maršala Tita, nato pa veliko gradbišče Doma borcev in mladine, ki jo zelo hitro gradi ljubljanska Tehnika.

Ugotovimo lahko, da je bila ekskurzija po strokovni plati za vse udeležence zanimiva. Poleg tega smo videli dva zgodovinska spomenika ter imeli ves dan lepo sončno vreme in veliko dobre volje.

Mirko Mlakar, dipl. inž. rud.

Sosedovih 15 let

Splošno gradbeno podjetje Hrastnik, je bilo ustanovljeno v februarju 1959, z rednim poslovanjem pa je začelo 1. marca istega leta. V marcu t.l. praznuje kolektiv te organizacije združenega dela torej 15-letnico svojega obstoja.

Zakaj omenjamo v našem časopisu obletnico sosednjega kolektiva? Omenjamo jo zavo-ljo tega, ker je takratni rudnik rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik, bistveno pripomogel k ustanovitvi SGP Hrastnik s tem, da je polovico osnovnih sredstev novoustanovljenega podjetja pred 15 leti, stavil na razpolago novemu gradbenemu podjetju. Poleg brezplačno odstopljenih osnovnih sredstev, ki jih je takrat posedovala

gradbena skupina rudnika Trbovlje-Hrastnik na področju Hrastnika, se je v novi kolektiv gradbenega podjetja vključilo tudi večje število članov takratne rudniške gradbene skupine. Mnogim podjetjem in kolektivom je pomagal rudnik rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik do ustanovitve ali razširitve lastnih podjetij, zato se lahko veselimo slehernega uspeha teh podjetij, ki so začela poslovati z večjim ali manjšim deležem rudarjev.

Razumljivo je, da so pristopili k novemu podjetju tudi drugi delavci, predvsem od radeške Obnove, ki se je tudi vključila v novoustanovljeno podjetje v letu 1959. Kolektiv je štel ob ustanovitvi skupno 133 delavcev, od tega jih je bilo 36 tistih, ki so bili pred tem zaposleni pri rudniku Trbovlje-Hrastnik. Skupna vrednost osnovnih sredstev je takrat znašala okrog 10 milijonov S din.

V 15 letih se je kolektiv SGP Hrastnik razvil v srednje veliko gradbeno podjetje. K temu so seveda pripomogli številni člani tega kolektiva, ki so bili v tem času zaposleni v gradbenem podjetju. V Hrastniku so zgradili vse industrijske objekte, družbena stanovanja ter ostale objekte družbenega standarda. Danes zaposluje preko 450 delavcev, ima soliden avtopark, primerne delavnice in potrebno mehanizacijo. Zavoljo tega prevzema in uspešno gradi tudi najzahtevnejše objekte ne le v Hrastniku, pač pa tudi drugod. Med drugim sodeluje tudi z našo TOZD RGD pri izvajanju betonerskih in železokrivskih del pri gradnji predorov na hitri cesti Hoče—Levec.

Vsi rezultati so pokazali, da so bila sredstva pred 15 leti dobro naložena, ker je kolektiv dosegel v tem razdobju veliko uspehov.

A. D.

P.S.: Ob tej priliki čestitamo kolektivu SGP Hrastnik k opravljenemu delu in želimo, da bi tudi v bodoče dosegal vsaj takšne uspehe kot doslej.

O hidrometeorološki ali vremenski službi

Marsikdo, ki pride v rudniško vrtnarijo v Trbovljah, ne ve, kaj pomeni okrogla posoda, ki stoji sredi vrta, pritrjena na kol. V to posodo, rečemo ji dežemer, lovimo dež, točo in sneg, kolikor ga pade v 24 urah. Vsako jutro izmerimo ob 7. uri, koliko je bilo padavin, in podatke vpišemo na poseben obrazec, katerega en izvod pošljemo konec meseca v Ljubljano, Hi-

drometeorološkemu zavodu, en izvod pa rabijo ZPT za svoje potrebe. Razen dežja in snega, vpisujemo tudi čas in uro, ko je padal dež ali sneg, potem slano in poledico, veter, točo in blisk. Tako vemo za vreme, za vsak dan nazaj do leta 1948, ko je Hidrometeorološki zavod ustanovil vremensko postajo v Trbovljah.

Takih postaj je v Sloveniji okrog 200. V Zasavju imamo, in sicer v Hrastniku — na Pleškem, še eno bolj specialno vremensko postajo, kjer merijo tudi temperaturo in pritisk zraka. Postajo je vodil do svoje prezgodnje smrti pokojni inž. Tone Bantan.

Vremenska postaja je obstajala pri rudniku v Trbovljah že pred vojno. Oskrbovala jo je deloma jamomernica za svoje potrebe, deloma takratni sluga tovariš Gorjup, žal pa so se ti zapiski verjetno izgubili ali pa mogoče — leže še v kakšnem arhivu.

Koliko nas je?

Marsikaterega člana naše delovne skupnosti zanima, koliko nas je zaposlenih v celotni delovni organizaciji in v posameznih TOZD in kakšne kvalifikacije imajo vsi ti zaposleni. Iz podatkov, ki jih je pripravil oddelek za avtomatsko obdelavo podatkov, ta deluje v okviru našega finančnega sektorja pri skupnih strokovnih službah, je bilo po stanju na dan 31. 12. 1973, zaposlenih pri ZPT, ob upoštevanju osebnih kvalifikacij, naslednje število sodelavcev:

Kvalifikacijska struktura (osebna):

TOZD	NK	PK	K	VK	NS	SS	VIŠ	VIS	Skup.
rudnik Hrastnik	159	134	563	50	15	19	1	3	944
rudnik Trbovlje	90	80	447	45	14	7	2	1	686
rudnik Zagorje	118	113	693	44	18	7	1	4	998
separacija	182	54	209	16	9	13	—	2	485
GGD	133	136	322	93	3	44	1	8	740
ESD	22	4	81	46	2	11	—	—	166
GRAMAT	54	1	18	4	1	3	—	—	81
avtopark	1	5	51	8	3	2	—	—	70
RŠC	10	—	38	5	1	11	3	—	68

Skupne strokovne službe:

nabavni odd.	40	10	30	1	3	3	—	—	87
uprava ZP	11	3	16	6	44	51	11	16	158
S K U P A J	820	540	2468	318	113	171	19	34	4483

Kratice pomenijo: NK—nekvalificirani, PK—polkvalificirani, K—kvalificirani, VK—visokokvalificirani, NS—nižja strokovna izobrazba, SS—srednja strokovna izobrazba, VIŠ—višja strokovna izobrazba, VIS—visoka strokovna izobrazba.

Iz gornjega pregleda je sicer razvidno, kakšna je kvalifikacijska struktura na temelju osebnih kvalifikacij, ni pa iz teh podatkov razvidno, kako so zasedena delovna mesta glede na potrebo po delovnih mestih. To pa bo terjalo poseben prispevek.

Zdenka Fabjan, oec.

Ti podatki o vremenu in padavinah so zelo iskani, rabijo jih recimo jamomerci, geodeti, urbanisti in arhitekti, da vedo, kakšne vremenske prilike so v kraju. Potrebujejo jih predno prično z gradnjami novih hiš, cest, odtočnih kanalov in drugo. Zavarovalnice spet rabijo te podatke, da preverijo razne nesreče na cestah ali poslopjih, če je bila resnično tisti dan in v tistem kraju poledica, vihar, strela itd. Nadvse pomembni pa so podatki o padavinah v posameznih razdobjih za naše temeljne organizacije združene-ga dela, z jamskim odkopavanjem premoga in službo, ki je odgovorna za proizvodnjo premoga. Ta se vedno poslužuje zbranih podatkov. Od časa do časa se spomnimo nesreč v jami, ko voda vdira na jamska delovišča v posameznih obdobjih. Torej vsestransko uporabni podatki. Če to izračunamo za desetletja nazaj, ugotovimo, katere leta so imela največ ali najmanj padavin — snega, slane, dežja in drugo, kar je spet po svoje zanimivo.

Iz zbranih podatkov sestavljajo na hidrometeorološkem zavodu dolgoročne napovedi vremena za naprej. Najpomembnejše pa so vremenske postaje v Ljubljani, Brniku, Novem mestu in Mariboru, od koder sporočajo vremensko sli-

ko vsako uro na center, od koder potem dobijo vremenske podatke letališča, ta pa jih posredujejo letalom. Kakor vidite je to zelo pomembna služba, ki jo med drugim opravlja tudi rudniška vrtnarija. Najprej je stal ta dežemer pred upravnim poslopjem ZPT v Trbovljah, meritve pa so imeli na skrbi hišniki upravnega poslopja. Kot prvi je začel s tem delom po

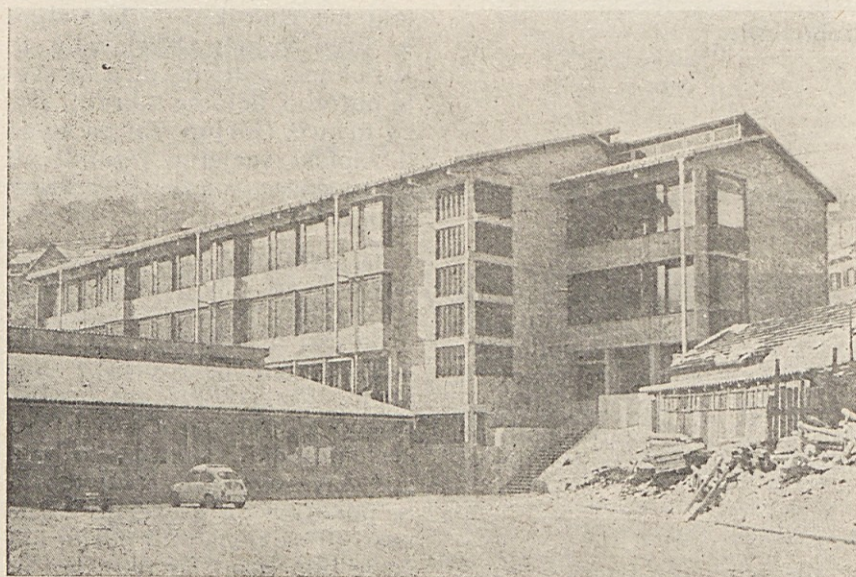
zadnji vojni, hišnik Jurij Vigele, za njim Jože Šeško. Ko pa je ta prenehal z delom, so dežemer predstavili v vrtnarijo, kjer skrbi zanj in vodi podatke sleherni dan v letu, vrtnar Milan Kovač. In če bi kdaj rabili ali hoteli vedeti, kakšno vreme je bilo na primer na dan vaše poroke, ga mirne duše vprašajte in zvedeli boste, če ste sami nanj pozabili.

Milan Kovač

da ob koncertih napolnimo dvorane in jim s tem damo svoje priznanje za celotni trud, ki so ga vložili na številnih vajah.

Na koncu želim, da bi Delavska godba Trbovlje, kot najboljša godba v Sloveniji, uspešno zastopala naše revirje na svetovnem prvenstvu pihalnih godb v Holandiji, ki bo v juniju t.l.

Štefan Jesenšek

Dne 29. novembra 1973, je bil odprt drugi del novozgrajene osnovne šole narodnega heroja Rajka v Hrastniku. Šola je bila zgrajena s prispevki občanov in delovnih organizacij iz Hrastnika. Izvajalec del je bilo SGP Hrastnik.

Strelska tekmovanja

Strelna družina »Rudnik Hrastnik«, je po občnem zboru pričela s sistematičnim delom v vzgoji strelskih kadrov v dveh smereh:

- vzgoja v splošni smeri, in
- vzgoja vrhunskih športnikov.

Zavedali smo se, da se moramo držati obveznega programa in šele nato usmeriti svoje proste zmogljivosti zaradi izboljšanja kvalitete dela. Sklenili smo voditi obvezne izbirne tekme pred vsako sestavo ekipe za predvideni nastop. Pri vsem tem pa smo se držali načela, da se mora strelec v času vaj počutiti kar najbolj ugodno, v skladu z obstoječimi možnostmi. Tako delo je kmalu rodilo sadove.

Dne 13. decembra 1973 smo se udeležili najzahtevnejšega tekmovanja v Postojni na meddružinskem tekmovanju z zračno puško, in sicer s štirimi štiričlanskimi ekipami, v sestavi člani, članice, mladinci in pionirji. Na tem tekmovanju so bili doseženi naslednji rezultati:

- ženske so dosegle 2. mesto
- člani so dosegli 5. mesto
- mladinci so dosegli 3. mesto
- pionirji pa so dosegli 2. mesto.

Uspehi delavske godbe Trbovlje

V soboto, 2. marca 1974, je imela delavska godba Trbovlje svoj letni koncert v delavskem domu v Trbovljah. Koncert je uspel nad vsemi pričakovanji. Sem laik v glasbi in na glasbenem področju, dobil pa sem vtis, da so bile vse skladbe, ki so jih godbeniki zaigrali pod vodstvom svojega dirigenta prof. Mihaela Gunzka, mojstrsko izvedene. Poleg najavljene programa, je publika z burnimi aplavzi dosegla še dva dodatka.

Moram reči, da takih koncertov v naši kulturni dejavnosti zelo pogrešamo. Pogrešamo jih zato, ker je bila tudi cena vstopnic primerna za naše žepce. Mnenja sem, da naj bi takšne koncerte vse bolj popularizirali, posebno med mlajšimi člani naše delovne skupnosti in njihovimi svojci. Godba je zrasla z nami, mi pa z njo in naša velika želja je, da bi ta zraslost uspevala tudi vnaprej. Seveda pa je treba godbenikom dati priznanje predvsem s tem,

V skupnem plasmaju je strelška družina »Rudnik Hrastnik« med velikim številom ekip zasedla 3. mesto. Nadalje je družina priredila 13. januarja 1974 strelsko tekmovanje za pokal narodnega heroja Rajka in je izmed osmih ekip osvojila prvo mesto. Dne 20. januarja 1974 smo priredili strelsko tekmovanje za »rudarsko svetilko« in osvojili 1. mesto.

Dne 27. januarja 1974 smo se udeležili meddruštvenega prijateljskega srečanja v streljanju z zračno puško v Zagorju in osvojili 1. mesto. Dne 3. februarja je v občinskem merilu potekalo prvo kolo ligaškega tekmovanja na strelišču S. D. Steklar Hrastnik, kjer smo osvojili 1. mesto; 10. februarja pa je bilo na programu drugo kolo tekmovanja na strelišču S. D. Rudnik Hrastnik, kjer smo osvojili prav tako 1. mesto.

To dokazuje, da je naš program, sistem vzgoje in priprave na tekmovanju res smiselni in kvalitetni. Zaradi tega smo na seji odbora ugotovili, da delo v redu poteka in da ga je treba dosledno izvajati. Nismo pa pozabili množičnosti in nalog, katere nas vežejo na skupni program splošnega ljudskega odpora. Nevarnost stagnacije obstaja le v tem, da bomo morali zaradi pomanjkanja materialnih sredstev del naše družine nekoliko zožiti.

Stevo Savanović

Zmaga v Labinu

Mladi člani naše delovne skupnosti iz vseh TOZD, teh je bilo 51, so se udeležili v nedeljo, 3. marca 1974, športnega tekmovanja ob dnevu hrvatskih rudarjev. Potekalo je v Labinu, organiziral pa ga je rudnik črnega premoga Raša. Našo ekipo je vodil Stane Bizjak.

Mladi športniki rudnikov Raša-Labin, Mežice, Idrije, Ve-

lenja in Dobrinja ter Zasavskih premogovnikov, so tekmovali v kegljanju, streljanju z malokalibrsko puško, šahu, namiznem tenisu in nogometu. Pri kegljanju je dosegla I. mesto ekipa Mežice, pri streljanju Raša-Labin, pri šahu pa Dobrinja, namiznem tenisu Idrija in v nogometu Dobrinja. V končni razvrstitvi pa je zmagala ekipa Zasavskih premogovnikov Trbovlje, s skupno 20 točkami.

Ostale ekipe pa so dosegle naslednja mesta: II. mesto Mežica 18,5 točk, III. mesto Raša-Labin 18 točk, IV. mesto Dobrinja 17 točk, V. mesto Idrija 16 točk, VI. mesto Velenje 15,5 točk in VII. mesto Raša-Labin II 2 točki.

Mladim tekmovalcem toplo čestitamo za dosežen uspeh!

Kadrovske vesti

V času od 1. do 28. februarja 1974, ima kadrovski sektor ZPT evidentirane naslednje kadrovske spremembe:

TOZD rudnik Hrastnik

Sprejeti:

Zumer Otmar — vozač, Zukič Šečo — vozač, Umek Darko — vozač, Marko Rudolf — zun. delavec, Matek Cvetko — zun. delavec, Bevc Stojan — kopač, Peklar Branko — vozač, Čajić Adem — vozač, Husić Enver — vozač.

Odšli:

Burkeljc Franc, vozač — sporazumna prekinitev; Bjelić Mehmed, vozač — sporazumna prekinitev; Čepin Alojz, vozač — sporazumna prekinitev, Zukić Šečo, vozač — izključen.

TOZD rudnik Trbovlje

Sprejeti:

Cvetko Rajmund — kopač, Lipovšek Branko — kopač, Ro-

žič Božidar — kopač, Laporšek Miro — kopač, Žunk Ernest — varilec.

Odšli:

Čufurović Latif, vozač — izključen; Steharnik Vladimir, vozač — izključen; Perko Karel, vozač — izključen.

TOZD rudnik Zagorje

Sprejeti:

Bečirović Izet — vozač, Brodar Ivan — kop. pomočnik, Ibrić Sulejman — vozač, Perklić Roman — električar, Mujčinović Novalija — vozač, Dedić Izet — vozač.

Odšli:

Škrabar Karel, telefonist — upokojen; Praznik Branko, zavirač — v JLA; Kreča Leopold, kop. pomočnik — v zapor; Brvar Milan III., kopač — upokojen; Mostar Karel, kop. pomočnik — upokojen.

TOZD separacija

Sprejeti:

Zakonjšek Drago — zun. delavec, Kolander Peter — električar, Strmljan Ivan — zun. delavec, Drnovšek Jože — kovač, Kastelic Marjan — ključavničar, Tomšič Edi — strugar.

TOZD rudarska gradbena dejavnost

Sprejeti:

Brečko Andrej — vozač, Stanković Milan — kopač, Tasić Ljubiša — kop. pomočnik, Kurtović Mustafa — vozač, Huremkić Rifat — kop. pomočnik, Frim Marko — kopač, Abigori Franc — vozač, Tadić Marko — vozač, Subašić Hasan — kopač, Mokotar Martin — vozač, Zajc Vladimir — kovinar, Zenković Sulejman — kopač, Zulić Junus — kopač, Dropić Mešan — kopač.

Odšli:

Mujkić Šemso, vozač — sporazumna prekinitev; Korošec Marjan, vozač — sporazumna prekinitev; Tadić Šimo, vozač — v JLA; Brčinović Stjepan, vozač — sporazumna prekinitev; Mlakar Beno, vozač — spo-

razumna prekinitev; Stritar Kamilo, kopač — inv. upokojen; Huremkić Rifat, kop. pomočnik — sporazumna prekinitev; Bevc Stojan, kopač — sporazumna prekinitev; Dragič Miodrag, učni kopač — sporazumna prekinitev; Huremkić Mehmed, vozač — sporazumna prekinitev; Huremkić Fikred, vozač — sporazumna prekinitev; Frim Marko, kopač — sporazumna prekinitev.

TOZD elektrostrojna delavnica

Sprejeti:

Potisek Franc — električar, Plevčak Jurij — električar, Grabnar Alojz — varilec.

TOZD GRAMAT

Sprejeti:

Zupančič Vinko — gradbeni delavec.

TOZD rudarski šolski center

Sprejeti:

Gracar Bogomil — ek. tehnik.

Skupne strokovne službe

Sprejeti:

Kralj Jože — ek. tehnik.

Vladimir Sihur

humor humor hu

Pred sodnikom se je znašel brezposelni klatež, ki je imel na vesti razna kazniva dejanja, med temi tudi tatvine.

Skušal se je zagovarjati, da je v njegovem primeru tatvina edina možna varianta za preživljanje, ker pač ne dobi primerne zaposlitve.

Sodnik, kateremu so bile razmere okrog zaposlovanja dobro znane, je ves ogorčen vstal in s povzdignjenim glasom rotil obtoženca, zakaj ni iskal zaposlitve v rudniku, kjer bi ga prav lahko zaposlili.

Obtoženec pa je na to še bolj ogorčen dejal: »Iz vsega kar ste mi očitali vem, da me imate za slabega človeka, ne bom pa prebolel tega, da me imate za tako neumnega, da bi šel delat v rudnik, da bi izpodkopaval svojo rodno zemljo. Ne, tako slab pa zopet nisem!«

V Zagorju živi muzikant, ki mu pravijo Avsenik. S svojo harmoniko igra na ohceti in raznih domačih zabavah, vmes pa pove tudi kako duhovito. Ker ima majhno slovensko harmoniko, se najprej lepo opraviči in pravi: »Harmonika je res majhna, bom pa zato dve uredil, pa bo za eno veliko.«

»Tudi ženo imam zelo pridno«, pravi, »vedno si dopoldan najde toliko časa, da gre na sprehod, da je lahko potem popoldan prosta.« Zadnjič mu je rekla, da ne bosta prišla s »colungo« skoz do petnajstega. »No, pa do dvanajstega«, ji je svetoval, »potem si pa tri dni prosta.«

Novinec, ki je prišel v jamo, je bil prvi dan dodeljen k motoristu za zavirača. Ko na nekem mokrem odseku proge ni mogel speljati huntov in so kolesa drsela, je moral tir posipati s peskom. Potem je šlo. No, in ko je naslednji dan prišel na čelo, je moral voziti hunte, polnega dol, praznega gor. Ker proga ni bila ravna, polnega hunta ni mogel potiskati. Pa si je bistra buča domislil. Šel je po pesek in posipal tir. Ko je spet porinil hunta, je spet zahreščalo in že se je ustavilo. Šele, ko sta prišla na pomoč sodelavca in očistila pesek, so z združenimi močmi spravili hunta do jaška. Seveda je moral zato novinec marsikatero grenko požreti.

Zadnjič sta se dva v Bevškem kar krepko zaletela z avtom. Ko sta zlezla vsak iz svojega, sta se seveda najprej krepko

nadrla. Potem pa se je eden kmalu znašel. Zlezal je v svoj avto in privlekel iz njega steklenico pristne domače slivovke in dejal »kamerad, kaj boš klel, glavno je, da sva ostala živa, zato pa sedaj na veselje kar krepko potegni iz steklenice«. Kamerad se ni branil in dvakrat krepko potegnil. »In kregala se tudi ne bova več, le nareži še par požirkov, no pa ne tako majhne, le fejest požri!«, ga je nagovarjal. Ni se dal prositi preveč, ko pa je bilo še pol steklenice jo je vrnil lastniku rekoč, »sedaj pa še ti požri!« »Ne«, je dejal drugi, »jaz bom pil potem, ko nama bodo kri vzeli«.

Loke — rojstna vas

Moj rojstni kraj je Loška vas, tu ni tovarn ne garaž, visokih stavb in parkov ni, a prav lepo se tu živi.

Vasico rudnik izpodjeda, počasi skupaj se seseda, kjer temelj njen bo spodkopan, rudar ga koplje noč in dan.

Ta temelj črno je zlato, brez njega biti je težko. Moj rojstni kraj bo lep spomin, čeprav le kup bo ruševin.

Miha Urbanija
strojnik jaška Loke

Glasilo SREČNO izdaja podjetje Zaslavski premogovniki Trbovlje — pošta 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno.

Glasilo ureja uredniški odbor: Kohn Emil, dipl. inž. rud., Kovač Vilko, Lenarčič Tine, Malovrh Metod, dipl. inž. rud., Oberžan Janez, Pikš Anton, Šum Anton, Suštar Miro.

Tehniški urednik: Lenarčič Tine. Odgovorni urednik: Kohn Emil, dipl. inž. rud.

Naklada 3000 izvodov. Za člane delovne skupnosti ZPT je časopis brezplačen. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Tisk TIKa Trbovlje.